

Redakcja i Administracja:
Rua Aquidaban, 842
Telefon 4-3-4
Prenumerata roczna:
W Brazylii 14\$000
W Argentynie 6 pez.
Zagranicą 2 dolary
Płatna z góry
Cena numeru \$400
Poza Kurytybą \$500

PIERWSZE PISMO POLSKIE W AMERYCE POŁUDNIOWEJ — ROK ZAŁOŻENIA 1891 — WYCHODZI CO TYDZIEŃ

GAZETA POLSKA W BRAZYLII

Adres na listy
i przesyłki pie-
niężne:
Caixa postal B
Curityba

NR. 36

KURYTYBA - S. PAULO NA NIEDZIELE DNIA 2 WRZESNIA ROK 1934

Warszawa - serce Polski

Część miasta, leżąca na wschód od ulicy Marszałkowskiej — to właściwa Warszawa. Tutaj przebiegały wszystkie najważniejsze ministerstwa, tutaj spotykamy pałaciki wille przedstawicieli dyplomatycznych obcych państw, tutaj też spotykamy eleganckie kawiarnie i lokale stolicy, nęcące przechodniów w nocy barwnymi reklamami neonowymi. W tej również dzielnicy znajdują się najpiękniejsze pomniki stolicy. A więc na placu Marszałka Piłsudskiego uwagę naszą na dłuższy czas przykuje pomnik księcia Józefa Poniatowskiego i piękny grób Nieznanego Żołnierza, obłożony marmurem pod kolumnadą pałacu Saskiego, a obecnie gmachu Sztetu Głównego. Nieco dalej spojrzysz na nas posąg króla Zygmunta III-go Wazy, ustawiony na placu Zamkowym na pięknej i wysmukłej marmurowej kolumnie. Obok zamek królewski, a obecnie siedziba Prezydenta Rzeczypospolitej, z opadającymi ku Wiśle tarasami również musi przechodnia do zatrzymania się i przyjrzenia budowli.

Stąd właściwie zaczyna się najstarsza część Warszawy — Stare Miasto. Wąskimi uliczkami, wijącymi się między domami o fasadach szerokości dwóch lub trzech okien, dojdziemy do rynku Staromiejskiego. Jest on bardzo piękny. Wszystkie domy, pamiętające odległe czasy, wszystkie domy, przyniesione nawałmi lat, odżyły tutaj pod pędzłami najlepszych artystów, którzy ozdobiły je wspaniałą polichromią. Szczęśliwa to była myśl, kiedy zarząd miasta stołecznego Warszawy postanowił dla uczczenia 10-iej rocznicy odzyskania Niepodległości odświeżyć Stare Miasto.

Dzisiaj przyląga się ono radośnie każdemu, kto przyszedł tutaj, aby przypomnieć sobie odległe, znane mu jednak dobrze z historii czasy, kiedy to Jan Sobieski, nie będąc jeszcze królem, siadywał sobie u Fukiera ze szlachty. I dzisiaj też można pójść do Fukiera, można spróbować starego miodu polskiego, pamiętającego bardzo odległe czasy, pamiętającego królów polskich, senatorów i magnatów, których nazwiska przeszły do historii. Mijamy katedrę, ładny pomnik polskiego gotyku i znowu przez plac Zamkowy dostajemy się na Krakowskie Przedmieście, aby obok pomników Mickiewicza i Kopernika wydość się na Nowy Świat i dalej w Aleje Ujazdowskie.

Otoczą nas tam z obu stron ulicy topoje, wysoko strzelające ku niebu, po obu stronach ulicy będą się do nas śmiały domy i piękne pałacyki. Wiele z pomiędzy nich mieści poselstwa i ambasady państw obcych.

Natchniona twarz Chopina uśmiechnie się do nas z pod złotego drzewa i... znajdziemy się u wejścia do Łazienek. Nie wiele jest stolic na świecie, któreby się mogły poszczycić tak pięknym parkiem, jak Łazienki. Mały staw wewnątrz, piękny pałac króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, stary teatr na wyspie, posągi i statuetki, rozrzucone po parku — to wszystko świadczy wymownie o wielkim smaku artystycznym ostatniego króla polskiego. Zatrzymujemy się na moście. Przed nami wznosi się strome wzgórze, na którym w blaskach zachodzącego słońca lśni biały pałac. To Belweder. Ze wzruszeniem i czcią patrzymy na niego. Tutaj bowiem mieszka Wielki Budowniczy Rzeczypospo-

litej, Marszałek Piłsudski. Serce zabije nieco prędzej, wzrok się wyteży, jak tylko może, bo cichy głos wewnętrzny podszepnie nam: patrz, patrz, a może dojrzyś siwy mundur Marszałka i Jego ukochaną Postać. Czerwone promieniami zachodu oświeca słońce Belweder, długie cienie rzuca na pałacik Łazienkowski i mówi nam, aby iść dalej... Już czas.

Wracamy więc do Warszawy. Wita nas odmiennie. Ruch jest znacznie większy o tej porze. Ludzie spieszą się — inni znów spacerują.

Za godzinę olśni nas światła neonów, porwie muzyka z napółotwartych drzwi restauracji i dancingów. Jeśli zaś tam wejdziesz, otoczy nas atmosfera wesola i radości. Warszawa bowiem jest wesola, Warszawa lubi się bawić.

I dlatego kochamy Warszawę. Dlatego jest dla nas piękna. Czujemy tu bowiem atmosferę szczerości i ciepła, otaczającą każdego Polaka bo Warszawa — to stolica, w której każdy Polak i każdy gość musi doznać tych uczuć, jakie cechują nasz Naród. Pierwsze pytanie, jakie nadają ludzie nieznający Warszawy brzmi zwykle:

— Czy Warszawa jest ładna?
— To zależy. Trzeba znać dobrze Warszawę, trzeba wczuć się w jej swoiste tętno, aby w całej pełni ocenić urok, który bezsprzecznie posiada nadwiślańska stolica.

Zróbmy dzisiaj mały spacer po Warszawie. Przyjrzyjmy się z bliska jej życiu, aby zawrzeć pierwszą znajomość ze stolicą.

Zaledwie tylko wysiędziemy na Dworcu Głównym, otoczy nas gwar przeszło milionowego miasta. Chłopcy, sprzedający gazety wykrzykują jeden przez drugiego wszystkie sensacje, zawarte w numerze tego, czy innego piśma. Trąbki samochodów ostrzegają nieustannie przechodniów o mogącej nastąpić niebezpieczeństwie. Dorożkarze — przeżytek Warszawy — świstem batem dają znać o sobie. „Pucybudy” nawołują wszystkich do czyszczenia obuwia. „Za jedne 20 groszy!” — słyszymy ich reklamę.

Dworzec Główny w Warszawie znajduje się w samym sercu miasta. Tuż obok ulicy Marszałkowskiej, jedna z najdłuższych ulic Warszawy, a zarazem najruchliwszych, przecina miasto na dwie odrębne części. Jedna — zachodnia — to handlowa dzielnica z mnóstwem sklepów i składów, warsztatów i fabryk. Jedynie od strony południowej przedmieścia Warszawy, Mokotowa, powstało nowe miasto, miasto schludnych niedużych domów i will. Miasto zieleni i ogródków przy każdym niemal domu. Tej dzielnicy nie znaliśmy, kto Warszawę znał czyto w okresie przedwojennym, czy też w pierwszych latach Niepodległości Rzeczypospolitej. Powstała ona niedawno i dobitnie świadczy o wielkiej zdolności organizacyjnej Polaków — jest bowiem nie tylko ładna ale i wyposażona we wszelkie środki i udogodnienia nowoczesnych miast.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Kapitał wydany na instalację fasy OMS zostanie amortyzowany w krótkim przeciągu czasu przez sprzedaż jej produktu, jakim jest doskonały nawóz, przez nią produkowany i zanalizowany oficjalnie.

Po katastrofie powodziowej w Polsce

Gromadka powodźnian z uratowanym dobytkiem.

Od Wydawnictwa

Podaję do wiadomości Czytelników, że wydawnictwo „Gazety Polskiej” odstąpiłem z powrotem dawnemu właścicielowi i wydawcy, ks. proboszczowi Stanisławowi Trzebiatowskiemu.

Uczyniłem to jedynie i wyłącznie na skutek stanowiska, jakie Konsulat Generalny Rzplitej w Kurytybie zajął w stosunku do odnowienia piśma, w szczególności zaś w stosunku do mej osoby, jako wydawcy i redaktora.

Wróciłem był do Brazylii do pracy konstruktywnej, a nie do przyjmowania przeszkód stawianych mi przez Placówkę Rzeczypospolitej, o której wolność walczyłem z karabinem w rękę, jako legionista — i dlatego się usuwam.

Opuszczając warsztat pracy, do objęcia którego przybyłem umyślnie z nad La Platy za wiedzą i nawet początkową zgodą Konsulatu, pragnę przy tej sposobności wyrazić moje serdeczne podziękowanie w pierwszym rzędzie ks. prob. Stanisławowi Trzebiatowskiemu za czynną opiekę, jakiej przez cały czas piśmu używał, a zarazem życzyć Mu, aby Gazeta Polska nadal pomyślnie się rozwijała. Podobnie całkowite zrozumienie mych dążeń spotkałem w naszej naczelnej instytucji Polaków, Centralnym Związku Polaków, tak w zarządzie głównym, jak wśród organizacji w C. Z. P. siedzących.

Popelniałbym niewdzięczność, gdybym nie wspomniał o szerokiej masach Czytelników, którzy nie szczędzili mi słów zachęty i rzeczywistej pomocy. Przedstawiciel „Gazety Polskiej” w Guarany, p. Wacław Konarzewski

nadesłał mi był kwotę 965 młr. z takim dopiskiem: „Co zebrałem od prenumeratorów, posyłam pospiesznie, bo wiem, że każdy początek ciężki”. Gazeta Polska istnieje 40 z górą lat, lecz tak wysokie kwoty nie otrzymała jeszcze jednorazowo.

Cześć.

Paweł Nikodem

Przy odejściu p. Pawła Nikodema z „Gazety Polskiej” składam Mu wyrazy uznania oraz szczerą podziękę za wszystko, czem się dla „Gazety Polskiej” przez 4-miesięczny okres przysłużył.

Wiem, że p. Nikodem ma serce dla „Gazety Polskiej”, czego dał rozliczne dowody, i wyrażam nadzieję, że i w przyszłości nie przestanie z nią współpracować.

Ks. Stanisław Trzebiatowski.

Zmiana w Redakcji. Po odejściu p. Jana Chorośnickiego, spowodowanym przez notatkę jego pióra na temże miejscu w zeszłym numerze, która to notatkę widzieliśmy się zmuszeni konfliktować — redakcję „Gazety Polskiej” objął p. Tadeusz Morozowicz, znany zaszczytnie od szeregu lat kierownik Teatru Polskiego w Kurytybie.

Witając p. Morozowicza w warsztacie „Gazety Polskiej”, spodziewamy się, że pracę jego na nowym polu wyda podobnie piękne rezultaty, jak na deskach sceniczych.

Wydawca.

Wiadomości telegraficzne

WARSZAWA.

Ze źródeł wiary godnych donoszą, że Polska nie przystąpi do paktu jaki swego czasu został zawarty w Locarno z Niemcami dopóki nie odbędzie się wspólna konferencja wszystkich ministrów spr. zagranicznych którzy są zainteresowani tym paktem.

Minister Beck wyjeżdża do Genui dnia 9 września.

Prezydent R. P. odrzekł agremment nowemu ambasadorowi W. Brytanji w osobie Howarda Williama Kennarda, dotychczasowego postaz Bemie który wkrótce przybędzie do Warszawy na miejsce dotychczasowego amb. Williama Erskine.

Polska Agencja Telegraficzna zdemontowała rozsiewane wiadomości „Echa de Paris” jakoby w traktacie handlowym z Niemcami istniała tajna klauzula, która na wypadek konfliktu niemieckiego, zobowiązuje Polskę do neutralności. T. A. T. stwierdza, że enuncjacja dziennika francuskiego są bezpodstawną że układ tego rodzaju nigdy nie miał miejsca i jako taki nie może być brany na serio.

Zgon wice prezesa Izby Handlowej Polsko-Brazylijskiej. Z Truskawca telegrafują, że zmarł tu nagle Stanisław Hirszel, prezes tow. akc. „Pluton” jednego z najpoważniejszych przedsiębiorstw handlowych w Polsce, które zajmują się importem kawy z Brazylii. Zmarły był jednocześnie wice prezesem Izby Handlowej Polsko-Brazylijskiej w Warszawie oraz radcą miasta Warszawy. Stanisław Hirszel był jednym z najgorliwszych propagandystów dla podniesienia stosunków handlowych między Polską a Brazylią.

SZWECJA

Szeł sztabu generalnego Szwecji gen. Nygren w towarzystwie swego adjutanta przybył do Warszawy.

Na audjencji u Prezydenta został udekorowany wraz z. adjutantem orderem „Polonia Restituta”. Szeł sztabu z Warszawy wyjechał do Poznania gdzie wzięł udział w manewrach wojska polskiego.

FRANCJA

Postanowieniem [francuskiego Aeroklubu, Francja nie weźmie udziału w tegorocznym „Challengu” który ma się rozpocząć w Polsce w najbliższy wtorek. Jak nam dalej donoszą Prezydent Mościcki oświadczył, że sygnał do startu. Start poprzedzi przemówienie ministra komunikacji Butkiewicza, poczem zostaną odegrane hymny narodowe tych państw, których zawodnicy biorą udział w „Challengu”.

BRAZYLJA

Zanosi się w Brazylii na utworzenie jednej wielkiej partji opozycyjnej, której szefem jest Arthur Bernardes, były prezydent Republiki.

W tych dniach A. Bernardes w Rio spotkał się z Borgesem de Medeiros z starym szefem politycznym z Rio Grande do Sul z Mangabeirą, szefem opozycji w Bahii, jakoteż z João Neves z Lindolfo Collor i Baptiste Lazzardo. Wspomniani politycy mają zamiar odwiedzać także i São Paulo. Wszystkie te spotkania i konferencje mają na celu stwo-

wienie jednolitego frontu opozycyjnego.

Krąży również i pogłoski że b. interwentor Pedro de Toledo, jakoteż i Epitacio Pessoa są także zwolennikami takiego ugrupowania.

Rozruchy komunistyczne w Rio

Dnia 26 b. m. odbył się w Rio wielki wiec komunistyczny w teatrze São Caetano na placu Tiradentes. Po skończonym wiecu komuniści sfornowali pochód manifestacyjny, który miał przejść przez ulicę miasta. Na wezwanie policji do rozwiązania pochodu, jeden z komunistów zareagował wystrzałem z rewolweru, co spowodowało ogólną strzelaninę.

W tym samym czasie, z obok znajdującego się kina wychodziła publiczność która mimo woli do stała się na teren walki, co wywołało szalony popłoch i zamieszanie! Skutki walki okazały się fatalne. 4 zabitych i 23 rannych. Po jakimś czasie zjawiała się pomoc policji, która zajęła zlikwidowała.

Przedłużenie kwalifikacji Wyborczej

Rząd federalny wydał rozporządzenie przedłużenia możliwości kwalifikowania się na wyborców do dnia 31 sierpnia b. r.

Sytuacja polityczna w stanach północnych

Rio Grande do Norte

Niepokoje polityczne jakie miały miejsce w tymże Stancie, spowodowały to, że minister sprawiedliwości Dr. Vicente Rao zwrócił się do interwentora Mario Camara prosząc go o wyjaśnienie w tej sprawie.

Z innej strony przewodca partji opozycyjnej „Partido Popular” José Augusto przybył samolotem do Rio. aby zapewnić rząd że sytuacja jest spokojna. W głównej mierze przyczynili się do tego organizacje kobiece, które zwróciły się do generała Manoela Rabello w Recife, prosząc go aby ze swej strony starał się zapobiedz wszelkim konfliktom, które miałyby powstać.

Interwentor Camara w odpowiedzi ministrowi oświadczył, że prześle mu wyczerpujące wyjaśnienia, natomiast wszelkie alarmy czynione przez opozycję są przesadne.

ALAGOAS

Tak samo skarży się opozycja ministrowi sprawiedliwości z Alagoas prosząc go o opiekę, gdyż zwolennicy obecnego rządu zaatakowali miejscowy dziennik „Almoprens” z czego wynika lokalna strzelanina. W takiej samej materji zwróci się Brazylijski Związek Prasowy — Minister drogą telegraficzną zażądał wyjaśnienia interweniora Alagoas.

BAHIA

Serdecznie został tutaj powitany przez przyjaciół i zwolenników b. min. spraw zagr. Octavio Mangabeira, przebywający przez 4 lata na wygnaniu.

Mangabeira oświadczył, że znowu z całym zapak m powraca do pracy politycznej aby podjąć ją na nowo.

RECIFE

W tych dniach opuścił swoje miejsce wygania b. prezydent (Dok. na str. 10-iej)

W tej porze roku poleca się tylko „BOCK” (Bode)
z browaru „ATLANTYKA”

Co nowego w Paranie?

Wanda Wermińska w Kurytybie

Nasza słynna śpiewaczka p. Wanda Wermińska, po szeregu tryumfalnych koncertów w Rio Grande do Sul, powróciła do Kurytyby na kilkudniowy występ, poczem powraca do Polski, wezwana telegraficznie przez dyrekcję nowotworzącej się Opery w Warszawie.

Kółko Amatorskie przy Towarzystwie Szkół Ludowej. Ostatniej soboty otworzył się raz pierwszy po żalobie spowodowanej zgonem dra Kossobudzkiego, podjęto budynku TSL dla zabawy. Kółko Amatorskie przy Towarzystwie wystąpiło z trój-aktów „Drużba” Michała Bałuckiego. Zainteresowanie w mieście było znaczne, bo sala wypełniła się po brzegi. „Drużba” jest sztuką widowiskową o dużych efektach scenicznych. Czego w niej nie ma? Wesołe mieszczańskie, a naniem korowód typów, świat rzemieślniczy brata się ze światem uniwersyteckim, 20 osób na scenie, prócz statystów, to nie w kij dmuchał! Wzorowej wystawy tej trudnej komedii mogłyby w Kurytybie podjąć się tylko dwa zrzeczenia: Zespół Amatorów Sceny i Kółko przy TSL. Amatorzy Szkół Ludowej dowiedli, że tworzą istotnie zespół reprezentacyjny. Wnoszą oni na scenę tradycję i doświadczenie, mają za sobą szkołę „Obręży Pięknarskiej” i dyrektora Witolda Łagółowicza.

Sala oklaskiwała gromko wyniki tego długoletniego hartu. Na sztukę składają się niemal wyłącznie sceny zbiorowe, a nie było momentów zdrewnienia, cały ten różnorodny tłum amatorów poruszał się na scenie z całkowitą swobodą, tworząc zarazem harmonijną całość.

Zabrakło miłości, gdyby wliczać wszystkie osoby, biorące udział w wystawie. Udały się kapitalnie postaci ciotki i Onufrowej, oddane przez panię Głiszczyńską i Kociuszyńską, podobnie rola długoletniej wdowy Magdzińskiej, odegrana przez panią Grudzińską. Akademików odwzorowali grabnie pp. Wolański, Głiszczyński syn, a szczególnie Grudziński, nie brakło nic postaci dyrektora banku, w kreacji p. Głiszczyńskiego ojca. Pani Boruchowej wypadło przeistoczyć się z babci i dyrektora, a obie role były udane. Cóż z tego postaciach dziewcząt i dziewcząt? Panny Jankoszone, Kęsikowskie, Iwanicka przyczyniły się waleśnie do wzięcia, że na scenie odbywa się nie gra, a wesołe prawdziwe i stylizowane. Podobnie pani Barczakowa i panowie Tulik, Barczak, Grudziński, Król oddali rolę bez zarzutu.

Osobna wzmianka należy się reżyserowi wieczoru, który grę poszczególnych amatorów koordynował i ze zbiorowiska zbudował całość i jedność pierwszej klasy, mianowicie panu Henrykowi Adamikowi. Widzowie ocenili jego wysiłki, wywołując jego nazwisko kilkakrotnie. — Z reżyserem współdziałał za kulisami p. Konstanty Dąbrowski.

Po przedstawieniu odbył się bal, na którym zabawiano się ochoczo aż do białego rana.

Ataki przeciw rządowe. Nieprzyjacielem obecnego rządu rozpoczynają pogłoski, jakoby rząd bierze na płacenie swych bieżących rachunków pieniądze z funduszu przez prawo wyznaczonego jedynie na amortyzację starych z-

bowizań. „Gazeta do Povo” wyjaśnia że przy końcu lipca zostało zebranych 400 kontów złożonych w banku stanowym, gdzie znajduje się 2650 kontów na spłaty amortyzacyjne w październiku natomiast kasa rządowa wypłaciła 1600 kontów na bieżące rachunki jedynie z funduszu zebranych przez administrację poprzednią. To znaczy że rząd jest przygotowany do wypłacenia swych zobowiązań w terminie.

Zajęcie w kopalni złota w Campo Largo. Jedno z pism kurytybskich podało niedawno wiadomość, krzywdzącą robotników polskich Bronisława Rychlewskiego i Piotra Marmolę. Obaj wspomniani emigranci przybyli w tych dniach umyślnie do naszej redakcji, aby opowiedzieć, jak to istotnie było. Qświadczała ona, że nie jest im nic wiadomo, kto mógł pobić feitor Artura, albowiem nie byli świadkami pobicia. Wspomniany feitor jest znany wśród robotników z aroganckiego zachowania się w stosunku do polaków. — Policja czyni w tej sprawie dochodzenia.

P. J. Gębarowski z Thomas Coelho odwiedził naszą redakcję i niniejszem podaje do wiadomości rolników, że z 100 gramów tartury (grochoma, rodzaj cukrowej kukurydzy) za co zapłacił 17\$000, zebrał 80 kg. i można nabyć u pp. Domańskiego i Sy-saka, lub w Z. Zw. Rolników, Fartura ma być znakomitym pokarmem dla kur i koni, lepszym od kukurydzy, a nawet ma się nadać b. dobrze na chleb.

Krwawa scena. Dnia 28-go b. m. miała miejsce w Kurytybie blisko stacji kolejowej, bójka na noże między szoferem Atalibą Barbosą Siqueirą i jakimś woźnicą niewiadomego nazwiska, w rezultacie której szofer został ciężko ranny.

Sprawa po dokonaniu zbrodni zbiegł, a ofiarę awantury odwieziono w stanie krytycznym do szpitala.

„Czarne niebezpieczeństwo.” Policja kurytybska czyni starania, aby wpaść na trop pewnego marnyżka, który przed kilku dniami usiłował na przedmieściu Mercedes znieślić jakąś przekupkę, onegdaj zaś starał się pochwycić 7-letniego chłopczyka, w czem mu przeszkodził nadbiegły na krzyk dziecka ludzie.

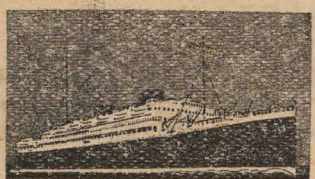
Wybuch bomby w Ponta Grossa. Na przedmieściu Ponta Grossy zwanem Ronda, w pewnym domu zajmowano się wyrabianiem bomb przeznaczonych dla fabryki p. José Emilia. W pewnej chwili, na skutek zapewne nieostrożności osób oddających się temu niebezpiecznemu zajęciu, nastąpiła eksplozja, wskutek której została ciężko poraniona p. Dorothea Pereira oraz jej córki 14-letnia Alice i 16-letnia Maria.

Uwaga!

Dnia 8 września o godz. 8 wieczorem odbędzie się w gmachu Związku Polskiego wielki bal członkowski, na który Zarząd Z. P. uprzejmie zaprasza wszystkich swych członków. Wstęp bezpłatny i tylko dla członków.

Sekretarz
Mieczysław Florecki

Mala Real Ingleza

Sprzedaje się sztyfkarty 3-iej klasy do Europy, jak: do POLSKI, LOTWY, IRLANDJI, CZECHOSŁOWACJI, JUGOSŁAWJI, AUSTRII, RUMUNJI, BESARABJI etc.

DATY ODJAZDU OKREŚLÓW
ZE SANTOS

DO MONTEVIDEO I BUENOS AIRES

DO EUROPY

ARLANZA
H. CHIEFTAIN
H. PRINCESS

28 sierpnia
4 września
18 września

ARLANZA
H. MONARCH

8 września
10 września

CIA. MARTE

Rua 15 de Novembro 257-261 — Kurytyba
CAIXA POSTAL 220 TELEFON 451

AMOLA FACA

Dowiedujemy się, że w powstanie zwanym Amola Faca, gdzie mieszka 190 rodzin polskich było uroczyste obchodzenie święta narodowe 6 sierpnia.

Udział brali rodacy z Laranjeiras, Cawernozo, Lagoa Bonita, Campos dos Cuiasiansi Virmond. W dzień 5 sierpnia po nabożeństwie, na którym ks. J. Pogrzeba wygłosił piękne i wznieście kazanie o pracy nad budową Polski — przenieśli się wszyscy gromadnie do Towarzystwa w Virmond.

Salę zapelnili szczerze zebrani od najmłodszych, aż do tych, którzy jeszcze „w Wiśle byli kąpieli”. Miejscowy nauczyciel p. H. Krygier zagał uroczystość, dzieci z miejscowej szkoły śpiewały pieśni i deklamowały, wreszcie p. E. Gruda wygłosił przemówienie okolicznościowe, p. p. Radecy odegrali również kilka pieśni narodowych. Całość wypadła do brzo i wszyscy rozeszli się w podniosłym nastroju, przenosząc się myślą do tych chwil — kiedy garstka zapaleńców szła wywalczać Wielką Polskę.

Pożary. W samej nocy o 12-iej zostali ludzie obudzeni przez „syrenę” straży ogniowej, która popędziła na ulicę Iva, gdzie znajduje się fabryka kawy „Amour”. Gdy straż przybyła na miejsce, cały dom z drzewa, gdzie była fabryka ustalona, już zajęty był płomieniami. Najgorsza rzecz była, że nie było wody do dyspozycji i tak cała fabryka ogorbowała się w popiół. Tak samo 60 m. rabanego drzewa padło ofiarą pożaru. Ludzie uratowali samochód. Fabryka była zabezpieczona na 30 kontów.

Drugi pożar, który wybuchł w Guabirubie, zniszczył do szczętu wielką stodołę.

500 kontów dla Parany. Nasz interwentor M. Ribas znowu wyprosił od rządu federalnego sumę 500 kontów na polepszenie dróg i budowanie nowych w północy Parany.

—o—
Położone o 30 km. na zachód od kol. Queiroz, po 4-tnim istnieniu towarzystwa zaczynają Polacy budować własny dom. Na uwagę zasługuje podkreślenie ten fakt, że pomimo kryzysu garstk chętnych i rozumnych wznosi budynek, w którym będzie się skupiało życie miejscowej Polonii i prawdopodobnie dzieci będą uczyły się ojczystego języka. Szczęść Boże w pracy.

Podajemy do wiadomości pp. Rolników, że biuro Związku Zawodowego Rolników mieści się obecnie przy ulicy Carlos de Carvalho, nr. 603. Godzinny przyjeżdż: od 8 do 12 i od 2 do 3, oprócz świąt i niedziel. W soboty tylko do południa.

Wielki Zlot Junacki w Thomas Coelho

W niedzielę dnia 9-go września 1934 r. odbędzie się Wielki Zlot Junacki w Tomas Coelho—w Towarzystwie „Postęp”.

O godz. 2-iej pop. rozpoczyna się rozgrywki w siatkówkę o mistrzostwo Okręgu:

1-szy mecz — Junak Nr. 2 — Agua Verde x Nr. 5 — Affonso Penna. 2-gi mecz — Junak Nr. 4 — Abranches — x Nr. 9 — Muricy. 3-ci mecz — Junak Nr. 1 — Kurytyba x Nr. 66 — Tomas Coelho.

Po rozgrywkach w siatkówkę zostanie odegrana sztuczka teatralna p. t. „Surdut i siermięga” — przez zespół teatralny Junaka Nr. 2 z Agua Verde. Następnie odbędzie się zabawa taneczna przy doborowej muzyce.

Szurasko i bufet dobrze zaopatrzony — na miejscu. Kto chce wesoło i przyjemnie spędzić niedzielę, niech 9-go września przybędzie do Tomas Coelho.

Serdecznie zapraszamy wszystkich Rodaków.

Zarząd Junaka Nr. 66.

Zabawa w „Junaku”

W niedzielę dnia 2 o godzinie 11-iej odbędzie się w parku Graciosa wielka zabawa na którą zaprasza się wszystkich Rodaków.

Do sprzedania

wóz i dwa konie z uprzężą, za okazującą cenę, u p. Władysława Kęsikowskiego przy ulicy Trajano Reis nr. 457. 6-7

MŁODZIEŻ organizuje Wystawę

Z inicjatywy młodzieży polskiej w okręgu São Mathens i młodzieży w Płocku, pomiędzy którymi istnieje, już od dłuższego czasu, nawiązana łączność w dziedzinie współpracy kulturalnej, powstała myśl zorganizowania okręgowej wystawy w S. Mateuszu.

Zadaniem wystawy będzie zobrazowanie najważniejszych momentów z życia i pracy młodzieży szkolnej i zrzeszonej w organizacjach na terenie okręgu, oraz uwidocznienie wyników kontaktu, nawiązanego z młodzieżą w Polsce.

W dniu 3 sierpnia b. r. powstał Komitet Organizacyjny Wystawy, w skład którego weszli p. p.: Aniela Kęcka, Jan Gerbich, Henryk Gąsiorkiewicz, Artur Buczek z p. Aleksandrem Zbiślawieckim na czele.

Two im. Kazimierza Pułaskiego w Mateuszu oddało na potrzeby wystawy swój lokal na okres czasu trwania tejże, jakoteż stał jeden z lokali, mający służyć celom świetlicy, ofiarowanej przez młodzież płocką.

Ze względu na cały szereg prac przygotowawczych, oraz trudności komunikacyjnych, otwarcie wystawy jest projektowane w pierwszej połowie roku przyszłego.

Wyniki z przebiegu pracy organizacyjnej, jakoteż definitywna data otwarcia wystawy, będą podane we właściwym czasie do wiadomości szerszego ogółu.

Organizatorzy Okręgowej Wystawy w S. Mathes zachowują przekonanie, że społeczeństwo należycie oceni doniosłość powziętych przez młodzież zamiarów i swym poparciem moralnym i materialnym przyczyni się do zrealizowania zapoczątkowanego przedsięwzięcia. São Mathes — Parana dn. 15 sierpnia 1934.

Aleksander Zbiślawiecki.
(Zwracamy uwagę Szan. Czytelników na powyższy komunikat, jako na odruch społeczny, godny poparcia i naśladowania, Red.)

CENY TARGOWE W KURYTYBIE

Cukier biały rafin.	kilo	1\$200
„ „ zwycz.	„	1\$100
„ „ młat.	„	\$900
Kawa mielona 1-a	„	2\$800
Herva-matte	„	\$300
Ryż biały agulha	litr	1\$200
„ „ zwycz.	„	1\$000
Groch okrągły	„	\$900
Fasola czarna	„	\$800
„ paulista	„	\$800
Mąka pszenna Lili worek	36000	
Mąka pszenna kilo	\$900	
„ kukurydzana	400	
„ manjokowa	800	
Araruta	2\$200	
Masło bez soli	7\$000	
„ zwyczajne	5\$000	
„ z Blumenau	5\$000	
Mięso wieprzowe	2\$000	
„ wolowe	1\$400	
Słonina	2\$500	
Smalec	2\$200	
Bacalhao	3\$500	
Wosk	4\$000	
Miód	1\$900	
Chmiel 100 gr.	paczka	1 200
Gazolina	lata	28 000
Nafta	„	20 000
Oliwa Bertoli	„	9 000
Oliwa Sol Levante	„	3 000
Herbata Lipton	„	5 500
Wódka	butelka	1 500
Wino czerwone	butelka	1 200
Fasola czarna stara kalgier	20 000	
„ paulista nowa	20 000	
Kukurydza stara kalgier	10 000	
„ nowa	10 000	
Jaja tuzin	„	\$800
Cebulaaroba	16\$000	
Kartofle alhier	5\$000	
Zyto alhier	8\$000	
Pszemica alhier	8\$000	

LEKARZ - DENTYSTA

JANINA FURMANIAK
SCHMIDTINGER

Wykonuje wszystkie prace dentystyczne: leczenie zębów, plombowanie, wyjmowanie bez bólu, wprawianie sztucznych zębów i szczęk i t. d. Wykonanie gwarantowane, ceny przystępne.

KONSULTORIUM: Rua Treze de Maio
Róg Trajano Reis w Kurytybie
Przyjmuje od godz. 8—12 i od 1—5 popoł.

PRZEZ OŚWIATĘ DROGA DO DOBROBYTU.

NOTARJALNIE ZAREJESTROWANA Parańska Spółka Osadnicza

KOLONIZUJĄCA NOWĄ WOLĘ

Powiększa kapitał zakładowy i wypuszcza nowe akcje.

Dobry bieg interesów spowodował ją do rozszerzenia działalności.

Akcje po 100 mlr. każda akcja przynosi dywidendę.

Zakupujmy akcje! Bezpieczeństwo wkładu gwarantowane, procent zapewniony.

Piszcie, lub przyjdźcie do nas po szczegółowe objaśnienia.

Companhia Colonizadora e Mercantil Paranaense S. A.

Rua Augusto Sampaio, 1531. Caixa postal 222
CURITYBA - PARANA - BRASIL

Ważne zawiadomienie

Znana i najstarsza fabryka czapek firmy H. MAZER, przedtem mieszcząca się przy ul. 15 de Novembro nr. 66, obecnie została przeniesiona na ulicę ERMELINO DE LEÃO 32 (Becco do Garcez) naprzeciw Cinema Palacio.

Casa São José RIO NEGRO H. SCHOBENHAUS-ORTMANN

FIGURY wszystkich Świętych różnej wielkości. OLTARZE, amiony, chrzcielnice. DEWOCJONALJA: Różańce medaljony, krucyfiksy, obrazy, pamiątki kom. i t. d. KSIĄŻECZKI w języku brazylijskim i polskim.

W wypadkach najbardziej uporczywego kaszlu

Szan. Pan Jorge C. Sequeira w miejscu.

Z największą przyjemnością kreślę te słowa w dowód niekłamanej wdzięczności, nie dla Pana wskazę, lecz dla niezrównanego preparatu paskiego, znanego PEITORAL DE ANGICO PELOTENSE. Skutki bowiem, jakie osiągnąłem, stosując PEITORAL DE ANGICO PELOTENSE w wypadkach nawet najbardziej uporczywego kaszlu, tak u dzieci, jak i osób dorosłych wśród mojej rodziny, były wprost zadziwiające.

Mogę zapewnić, że niejednokrotnie, już po zużyciu pierwszej flaszeczki, dana osoba czuła się wolną od dolegliwości.

Upoważniam Pana do zrobienia z niniejszego listu użytku, jaki uzna za stosowny, a nawet do opublikowania go, z czego może skorzystać wielu cierpiących. Kończąc, kreślę się z szacunkiem

Oddany przyjaciel i sługa
A. L. MACHADO.

Pelotas — Rio G. do Sul
Pozwolenie nr. 511 z 26 marca 1906
Depozyt główny: DROGARIA SEQUEIRA — Pelotas, Rio Grande do Sul
Na sprzedaż wszędzie. (98)

! UWAGA !

Imbujowe umebrowanie pokoi stołowych, złożone z 13 sztuk ostatniej mody, w luksusowym wykonaniu

1:3000\$000

Pokoje sypialne, poczynawszy od 700\$000.

Garnitury wykładane, złożone z 4 sztuk 480\$000 i wiele innych, można dostać zawsze

w Fabryce „PARANISTA”
JANA ULANDOWSKIEGO

Rua Augusto Stelfeld Nr. 839. — KURYTYBA. 1-4

MIGUEL MATISKEI J. GELBERT PRZYSIĘGŁY TŁUMACZ PUBLICZNY SŁUCHACZ PRAW

BIURO: ul. Barão do Rio Branco 562 KURYTYBA

Tłumaczy się na język portugalski pisma sporządzone w jakimkolwiek języku; tłumaczenia te są uznane przez Rząd za legalne. Wyraża się pospiesznie:

NATURALIZACJE — DOKUMENTY KONIECZNE DO ZAWARCIA MAŁŻEŃSTWA — POWOŁANIA Z ZAGRANIC — POTWIERDZENIA TOŻSAMOŚCI.

Zwolnienia od służby wojskowej stosownie do rozporządzenia prawa, jakiegokolwiek sprawy w Sekretariatach, Ściągania należności, Podania, Umowy i t. d. Bezpłatne porady w jakiegokolwiek kwestji adwokackiej.

Mieszkańcy wnetrza Stanu mogą zwracać się z interesami listownie pod wyżej wskazanym adresem. 29-40

Hotel Polski HOTEL MARTINS Marcina Jarugi

Curityba ULICA RIACHUELO 114 Parana Vis á vis Pałacu Muncypalnego róg placu Dr. Generoso Marques Telefon, 989 — Caixa postal, 463 — Adres telegraficzny „HOTEMAR”.

Urządzenie pierwszorzędnego w modnym żelazo-betonowym pałacyku, z wszelkimi wygodami i higieną. KUCHNIA PIERWSZORZĘDNA. CENY PRZYSTĘPNE. SALON NA PRÓBY I WIZYTY.

List z Polski

Na miliard złotych oblicza się straty wskutek powodzi w samym województwie krakowskim. Są tu poszkodowane: państwo i ludność. Ludność — zapewne premier prof. Kozłowski — otrzymuje i będzie otrzymywała żywność, ziarno siewne, inwentarz drzewo, budulcowe. A tej ludności jest 200 tysięcy głów. Ponadto muszą być wykone wały na brzegach rzek, aby nie dopuścić do rozlewu w razie przyboru wód. Wały te budować będzie ludność miejscowa. Ściąganie podatków jest powstrzymane. Jedną z przyczyn klęski powodziowej w górach, to wycinanie lasów, zapewne więc zalesienie okaże się konieczne.

Z polityki zapisać się godzi podróż Ministra Becka do Estonii. Estonia, najmniejszy z 4 kraików bałtyckich, jest nam najczulszą. Polska pragnęłaby, by Estonia prowadziła taką samą politykę wobec „Locarna wschodniego”, co i Polska. I na to się zanosi. Estonia pójdzie do Polski.

Podobno Niemcy wystąpić mają do Francji z pytaniem, czy nie zawarłaby z nimi układu o nie-napadaniu. Taki układ coby nie był jak ten, który zawarł Hitler z Polską.

Podobno Niemcy wystąpić mają do Francji z pytaniem, czy nie zawarłaby z nimi układu o nie-napadaniu. Taki układ coby nie był jak ten, który zawarł Hitler z Polską.

Zbliżenie dawnych sprzymierzeńców

A Francja, za słaba do prowadzenia wojny w przyszłości z Niemcami, chce mieć jaknajwięcej sojuszników. W tej liczbie zapewne i sowieci. Bo rzecz znamienna, sowieci Niemniej od Francji palą się do „Locarna wschodniego”. Przymierza istotnego z Francją nie zawarli, ale sądzą, że dzięki parciu Francji na takie państwa jak Niemcy i Polska, „Locarno” dojdzie do skutku i one będą mogły swobodnie uprawiać politykę azjatycką.

Niebezpieczne zbliżenie

Ruchliwej polityce zagranicznej ministra Barthou odpowiadała w sensie ujemnym ruchliwa polityka wewnętrzna — partyj francuskich. Nasamprzód więc zapiszmy zbliżenie się socjalistów i komunistów. Jeżeli jednak oba te czerwone potoki zlały się w jedną szkarłatną rzekę, to co będzie z masonami francuskimi i ich partią radykalną? Masoni to przecież mieszczaństwo. Łączy się ono z czerwonymi przeciw prawicy w wyborach, ale potem, w izbach, nie może się zgrać z nimi.

Może to trudne stanowisko radykałów, z których kilku siedzi w więzieniu lub będzie siedział za brudne sprawy chciał wyzyskać były premier Andrzej Tardieu. Pomawiają go, że dąży do przyspieszonych wyborów, licząc na klęskę radykałów. Sam jest przywódcą znacznej części umiarkowanych żywiół francuskich. Tardieu uważa siebie za męża przyszłości, choć już ma po pięćdziesiątce. Pragnąłby on silnych rządów, lecz niestety nie może przypisywać na lewicy, że chce zaprowadzić faszyzm. Tardieu zasiada „bez teki” w rządzie Doumergue'a. Rząd ten składa się z różnych ludzi, między innymi i radykałów, którzy obiecali tak zwany rozjem partyjny dla dobrej Francji.

Aby poniżyć Tardieu, dzienniki masońskie zaczęły głosić, że nazwisko jego widnieje na czeku, wydany przez oszustą Stawiskiego. Tardieu długo milczał, aż wreszcie wypalił kilkogodziną

monolog przed gronem posłów, badających, kto z polityków maczał ręce w sprawach żyda Stawiskiego. Wydało się, że nazwisko „Tardieu” zostało umyślnie wpisane przez komisarzy policji! Tardieu jednakże oskarżył o podjudzanie przeciw niemu masona Chautemps (Szotan), jednego z przywódców radykalnych, którego braciśzek był u Stawiskiego.

I oto wybuchła wśród masonów wielka burza. Partia radykalna zażądała usunięcia się Tardieu z rządu za złamanie „rozejmu”. Tardieu jednak pozostał w rządzie. Burzę na jakiś czas uśmierzono.

Zaiste, ciężką będą mieli robotę patrzyj francuscy z masonami i czerwonym obozem. Narazie na listę stanowiących wrogów wolnomularstwa zapisało się 200 posłów, w tym z lewicy tylko dziesięć. Ponieważ posłów w izbie jest 600, więc gdy wyszedł z łona tych 200 wniosek o zniesienie łóż masońskich, jeszcze nie był uchwalony. A w senacie masonów i ich przyjaciół jest stosunkowo więcej niż w izbie.

Wojna jak piorun...

Drugą troską, lecz już czysto wojskową Francuzów, jest obrona przed niespodzianym napadem czy raczej nalotem. Wojna spadnie jak uderzenie piorunu — oświadczył francuski minister wojny marszałek Pétain (Petę). Co na to zrobić, by się nie dać zaskoczyć? Utworzyć obronę powietrzną. I oto oszczędni Anglicy budują narazie 600 nowych samolotów, co i dla Francji ma znaczenie — jako — możliwa pomoc.

Kancelarz Dollfuss nie żyje

Co to? Strzały? Gdzie? W Paryżu? Nie, w Wiedniu. Zdało się, że po widzeniu się z Mussolinim z Hitlerem narodowi socjaliści w Austrii zaprzestaną zamachów. Stało się inaczej. Zamachowcy zaczęli nawet rzucać bomby do kościołów. Wówczas Dollfuss objął kilka tek ministerjalnych, aby wzmocnić rządy i ogłosił karę śmierci na tych co posiadają przyrządy wybuchowe. Doprowadzeni do wściekłości narodowi socjaliści urządzili zamach, tym razem na Dollfussa.

Część spiskowców, przebranych w mundury wojskowe, zajęła radio wiedeńskie, głosząc, że Dollfuss ustąpił, a kanclerzem został przyjaźny hitlerowcom Rintelen, poseł w Rzymie.

Druga zaś część (144 ludzi) wtargnęła do ginachu kanclerskiego. Tam paru strzałami trafiony Dollfuss zmarł po 2 godzinach z upływu krwi. Młodociąży zabójcy nie dopuścili doń ani lekarza, ani księdza.

Był przyjacielem Polski

Wierny syn i obrońca niepodległej Austrii, wzorowy katolik, Dollfuss, był też przyjacielem Polski, czego dał dowody podczas obchodu (w r. 1933) 250-lecia zwycięstwa Sobieskiego nad Turkami pod Wiedniem. Niedoszły kanclerz Rintelen postrzelił się.

Narazie spokój.

Reszta ministrów austriackich ocalała i przyrzeka spiskowcom wolną drogę do Niemiec, nie wiedząc o śmierci „małego kanclerza”. Dowiedziawszy się o potwornej zbrodni, rząd wszystkich zamachowców oddał pod sąd do sądu. Miejsce Dollfussa zajął książę Starheimberg.

Poznań, 5 sierpnia 1934.

ZE ŚWIATA

Położenie polityczne świata

Sytuacja polityczna świata ciągle się zmienia tak, jak powietrze, albo jak ta chorągiewka na dachu.

Niedawno temu można było czytać, że Anglia krzywo patrzy na Francję, która nie myśli rozbroić się, ale ciągle coraz więcej się uzbraja.

W ostatnim zaś tygodniu w parlamencie angielskim przy rozprawach nad rozbrojeniem lotniczym, powiedział były angielski prezydent ministrów Baldwin, że „granica Anglii leży nad Renem” (w Niemczech). Z tych słów można wnioskować, że Anglia dziś znowu stoi silnie i wiernie po stronie Francji — i pisma francuskie wyraźnie głoszą, że słowa Baldwin'a są zwycięstwem polityki francuskiej. Anglia ponownie bezpieczeństwo swoje połączyła z bezpieczeństwem Francji.

Ameryka dalej pracuje nad programem rozbudowy floty. Rząd znowu oddał pewnej firmie 12 nowych okrętów wojennych do budowy. 44 już znajduje się w robocie, a 12 rząd sam buduje. Na Oceanie Spokojnym Ameryka ma zamiar stworzyć nową podstawę wojenną, to jest na brzegu Alaski.

Anglia nosi się z myślą stworzenia takiej bazy na północy Australji.

Austria jak i Węgry myślą na nowo o swoim królu habsburskim. Francja nie ma nic przeciwko temu, bo wie, że wtedy Austria nie złączy się z Niemcami. Włochy były z początku przeciwnie, ale dziś inaczej o tem myślą. Kto się zaś sprzeciwia, to Rumunja, Jugosławia i Czechosłowacja oraz Polska — a te państwa są dziś dość silne, aby narzucić swą wolę sąsiadom. Podnoszą one zastrzeżenie przed wszystkim z obawy, że nowy rząd królewski w Austrii albo węgierski będzie chciał przez wojnę odebrać co stracił. Ponadto Mała Ententa, głównie zaś Czechy mają obawę, bo niezadowolone w tych państwach i niezgoda wśród ludności jest tak wielka, że ze zmianą w Austrii i Węgrzech można się spodziewać polepszenia w tych krajach.

Że zaś do wojny tak łatwo nie przyjdzie, to powiedział nam król północno-amerykańskich dzienników W. Randolph Hearst, mówiąc, że wojna przedewszystkiem wymaga dużo pieniędzy, a tych niema dzisiaj.

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie „księcia Borysa” iako „obcego krwii i wyznaniem” intruza. Jak wynika ma z dalszych ustępów odezwy,

biego Urgelu”, który w odezwach wyklina uroczyscie

PO KATASTROFIE

Z obserwacji własnych na terenach dotkniętych powodzią

Warszawa w lipcu

Wody opadły. Rzeki, strumienie, potoki — przezwyciężyły już do swoich łóżysk. Płyną w dolinach równym, może jeszcze szybszym, niż zwykle, ale już spokojnym nurtem. Stają się, jak zwykle, kryształowe, przejrzyste.

Jeno z obu stron koryta, szeroko wzdłuż nurtu, obraz spustoszenia świadczy o sile, o mocy żywiołu. Tam, gdzie tak niedawno jeszcze urodzajna, złotem pszenicy i szmaragdem warzyw wabiła oko dolina, dziś kamieniste pole, pustyne, dzikie. Powalone wieloletnie dęby, lipy i wierzy, zamuloną koroną, kikutami korzeni wyrwanych z ziemi straszą.

Cóż za straszliwy obraz spustoszenia! W powiecie nowosądeckim na 192 wsie 102 jest zniszczonych powodzią. Wzdłuż rzeki Kamienicy, wpadającej w samem mieście do Dunajca — obraz przerażający: zburzone domy, zrujnowany szpital i cmentarz izraelski, zamulony młyn jezuicki. Dwie kamienice, których mury w połowie zostały przez wodę urwane i uniesione — wyglądają jak okaleczone — wnętrzem otwartych izb i resztką tu i ówdzie trzymających się mbił odłupanych cegieł, grozą położenia w dniach powodzi. Niektóre domy w dzielnicy Wólki, nad Dunajem, są po sufit zamulone, napieniając powietrze wokół strasznym zapachem zgnilizny, którego znieść wprost niepodobna. Zełazny most kolejowy na rzece Kamienicy między Nowym Sączem a Kamionką zrujnowany — komunikacja odbywa się przez most prowizoryczny. W dzielnicy Piekło w Nowym Sączu, obraz rozpaczliwy. Mieszka tu przeważnie najbiedniejsza ludność. Przed domami, z których gorączkowo wyrzuca się muł i kamienie, naniezione przez wodę, gromadki dzieci wokół piecyków żelaznych. Susza się ubrania, pościel, które niestety, jakże często okazują się nie do użytku.

Nad rzekami wre gorączkowa praca bez przerwy. Chodzi o to, by wrócić rzekę do jej dawnego łóżyska. Kamienica, na przykład,

porzuciła stare koryto i wybrała sobie nową drogę przez dawną ulicę. Przekopuje się więc jej łóżysko, buduje się zapory, by ją skierować na jej dawny szlak. Poza Nowym Sączem płynie drobny potoczek Smolnik. W dniach powodzi zmienił się on w potężną rzekę. Z niezwykłą wprost furją rzucił się na twarde, betonowe gościniec, przeorał go i zerwał w kilku miejscach aż do nasady, runął z niebysową siłą na wieś Chelmiec, Chomranice, niszcząc domy, porwijąc ofiary w ludziach. Z cmentarza w Chomranicach wyrzucił około 140 trumien, rujnując cały cmentarz.

Półtorametrowa fala porwała całą rodzinę generała Bałabana, siedzącą właśnie przy podwieczorku, oraz wiele innych osób, którym przez myśl nie przeszło, by tak nieznaczny potok mógł się przerodzić w ciągu godziny w tak groźny żywioł.

Droga ze Starego Sącza do Szczawnicy na znacznej przestrzeni przestała istnieć. Ściął ją i porwał Dunajec, łamiąc kilka mostów na tej przestrzeni. Połączenie z Łąckiem Jazowskim, Krościenkiem nad Dunajcem, istnieje tylko przez góry, względnie przez Nowy Targ. W Łącku mały strumień Czarna Woda uregulowany, ujęty w łożysko z granitu i cementu — powyrwał ściany kamienne, rzucił się na miasteczko i dziś płynie przez jego środek.

W powiecie bocheńskim, w południowej części, niema ani jednej nieuszkodzonej drogi, wyrwy w drogach tworzą miejscami przepaście szerokie na 5—10 metrów. Północna część powiatu z wsiami Niedary, Drwinia, Mikuszewice, Dziwin, przedstawia niesamowity widok. Domy jakby się powyrwały, pozmięniały architekturę. Tu się przypłaszczyły, tam skrzywiły, tworząc dziwne figury geometryczne. W żadnym domu niema pieca. W wodzie jakby roztopiły się i rozpadły.

Ludność obozuje przed domami, oczyszczając wnętrza z mułu. Żywności dostarczają władze, ale niema jej w czem i na czem

ugotować — wszystko mokre. Praca jednak wszędzie wre.

W powiecie limanowskim w samem mieście domy nad rzeką jakby kto przepiłował. Z jednego domu opadła ściana szczytowa — widać w mieszkaniu meble, urządzenie kuchenne, podłoga wygięta się ku dołowi co chwila z wysokości pierwszego piętra wpada coś do wody — pianino, szafa spadły już po uspokojeniu się wód i widnieją między głazami, które przyniosła woda.

Pod Bogumiłowicami, jak zresztą w wielu miejscowościach, gdzie szalała powódź, gospodarstwa rolne przestały istnieć. Wydarła do kamienia ziemia lub naniesione na rolę masy kamienia potworzyły z pięknych dawniej gospodarstw zupełnie nieużytki. Mimowoli nasuwa się dręcząca myśl: odziejemy, nakarmimy tych ludzi, ale przecież oni życie od nowa zacząć muszą — stracili ziemię, stracili warsztat pracy. To gorzej niż pożar, niż zgorzel. A wszystkim tym po powodzi, tym bez domów, lub z domami zamulonymi trzeba kupić wszystko — od siekiery do

ziarna na zasiew. Odzienie i wyżywienie najmniejszą tu jest trudnością.

Ody się jednak widzi zapał, z jakim ten uparty, twardy, niezłomny chłop zabiera się do pracy, choć czasem serce zamiera na widok katastrofy, gdy się widzi z jakim poświęceniem pracowali wszyscy nad ratowaniem życia i mienia swego i cudzego, gdy widzi się ile niewypowiedzianego bohaterstwa jest w każdym najprostszym człowieku w Polsce i jak w dniach nieszczęścia wychodzi ono na jaw — przestaje się być pesymistą i powiada się tak, jak powiedział pewien chłop na widok saperskiego wykopu z powodzi na plecach krowy: „Nawet największy strach znika, gdy się widzi takich obrońców”.

Każdy obywatel zdaje sobie sprawę z tego, że odbudowa życia zniszczonych powodzią kosztować będzie miliony, że odbudowa majątku narodowego wymagać będzie ogromnej pracy i środków, ale wie także, że energii, że woli i wytrwałości polskiej tu nie zabraknie.

L. T.

Bilans strat katastrofy powodziowej

Ścisłe obliczenie strat, spowodowanych przez powódź w Małopolsce Zachodniej, nie jest jeszcze możliwe. W wielu miejscowościach woda, jakkolwiek niska, jeszcze stoi i robi się dopiero przekopy dla jej spuszczenia. W każdym razie jedno da się powszechnie stwierdzić: tereny dotknięte powodzią nie mają zupełnie wody do picia. Dowozi się ją w beczkach, zanim podjęte nad wyczerpaniem studzien prace zostaną ukończone.

Doraźnie zebrane zestawienia szkód głównych rzucają już pewne światło na groźbę sytuacji ludności powiatów dotkniętych powodzią. Wspominaliśmy już o sile naporu wód. Ta właśnie siła, unosząc wagony o ciężarze 13000 klg. jak pudełka zapalek, stwarzała zgola niewidziany dotąd obraz klęski. I tak rzeka Raba zniosła zupełnie z lasu 700 pięknych wielkich drzew, rozbijając wszystkie mosty w powiecie myślenickim. W stu procentach zostały zniszczone cztery gminy w powiecie białskim, siedem gmin w powiecie bocheńskim, piętnaście w powiecie brzeskim, siedem-

dziesiąt w powiecie dąbrowskim, 5 w powiecie jasielskim, 10 w powiecie krakowskim, 23 w mieleckim, 102 w nowosądeckim, 25 w tarnowskim. W 80% zniszczone zostały powiaty: ropczycki, wadowicki, nowotarski, myślenicki, limanowski.

W ilości zniszczonej ziemi uprawnej cyfry te przedstawiają się następująco: w powiecie bocheńskim uległo zniszczeniu 16,000 hektarów, w brzeskim 20000 ha, w dąbrowskim 25000 ha, w jasielskim 6189 ha, w krakowskim 5118 ha, w limanowskim 2730 ha, w mieleckim 32999 ha, nowosądeckim 26000 ha, nowotarskim 10500 ha, ropczyckim 15000 ha, tarnowskim 34816 ha, wadowickim 3870 ha, żywieckim 426 ha. Razem 196.339 ha.

O nieszczęściu i strasznym położeniu ludzi niech świadczy cyfra 40.000 ludzi w samym powiecie dąbrowskim, którzy muszą być żywieni i utrzymywani przez cały rok aż do nowych zbiorów całkowicie przez opiekę społeczną, gdyż z powodzi nie pozostało im zgola nic. Ogółem

zaś we wszystkich powiatach dotkniętych powodzią jest 106.222 osób, które muszą być żywione z funduszy publicznych. Muszą one być i odziane i zaopatrzone w inwentarz martwy, a często i żywy przez opiekę państwową. Gdy do tego dodamy konieczność wyżywienia bydła z tych terenów i zapewnienia każdej rodzinie możliwości wyżywienia przynajmniej jednej krowy, pojmujemy ogrom troski.

Oczywiście do powyższych cyfr dodać należy cyfrę 677 zburzonych i zniszczonych przez powódź budynków, oraz cyfrę 4000 osób pozostających jeszcze na ewakuacji z terenów zalanych.

Niemale szkody poniosły drogi. Bilans tych szkód przedstawia się jak następuje: zerwania uległo 84 mosty długości 4533 metrów, uszkodzonych jest 47 mostów o długości 2163 metrów.

Zerwanu uległo 1200 metrów dróg państwowych, 9250 metrów dróg wojewódzkich i 40750 metrów dróg powiatowych — razem 51200 metrów, czyli z górą 51 kilometrów dróg. Uszkodzonych poważnie jest 116 klm. dróg.

Szkody w komunikacji kolejowej są bardzo poważne i będą wymagały dość długiej pracy, gdyż przerwy nasypów, torów, odbudowa zerwanych mostów, wymagają gruntownej naprawy i dłuższego wypróbowania nowej budowy.

Pobieżny ten bilans uzupełnić należy objaśnieniem, że wieś polska w ostatnich latach podzieliła los całego świata rolniczego, uginając się pod ciężarem kryzysu gospodarczego i spadku cen za produkty rolne.

To też szereg doraźnie wydanych zarządzeń rządu polskiego w odniesieniu do ludności dotkniętej powodzią, w sposób stanowczy zmierza do stworzenia warunków dla odbudowy zniszczonych gospodarstw. Zarządzenia te dotyczą nie tylko uchylenia wszelkich egzekucyj, wstrzymania płatności, ale i zwolnienia od opłat celnych czy pocztowych nawet od opłat transportowych wszelkich artykułów przesyłanych skądkolwiek na teren powodziowy. Najważniejszym jednakże niewątpliwie zagadnieniem dla tej ludności jest zagadnienie finansowe, sprawa zdobycia środków pieniężnych na odbudowę gospodarstwa, zdobycie inwentarza i doprowadzenie gospodarstwa do stanu z przed powodzi.

W tym też kierunku poczynają rozróżniać działalność inicjatywa społeczna, zdając sobie sprawę, że całego ogromu tego problemu nie można i nie wolno przerzucać wyłącznie na rząd. Miejmy nadzieję, że — jak w rozróżnianiu w wielu trudnych zagadnieniach — tak i tu rychło okażą się pozytywne rezultaty.

at.

Chcicie znaleźć zajęcie?

Agencja pośrednictwa pracy umieszcza w odpowiednich domach: kucharki, służące, pokojówki dany do towarzystwa i t. d.

Zwróćcie się do nas dzisiaj — nie czekajcie jutra.

Travessa Marumbi 124 — Telefon 1-5-54

Hotel Polski

HOTEL MARTINS
Marcina Jarugi

Curityba ULICA RIACHUELO 114 Paraná
Vis á vis Pałacu Muncypalnego róg placu Dr. Generoso Marques
Telefon, 989 — Caixa postal, 463 — Adres telegraficzny "HOTEMAR".

Urządzenie pierwszorzędnym w modnym żelazo-betonowym pałacyku, z wszelkimi wygodami i higieną
KUCHNIA PIERWSZORZĘDNA. CENY PRZYSTĘPNE. SALON NA PROBY I WZORY.

czy może się więzień wydostać z najlepszej i najsilniejszej celi? Głupstwo, wypuszczono go.

Tymczasem przypomniał sobie, że ta myśl nie jest słuszną, bo dozorca więzienia to człowiek najbardziej mu oddany.

Zadowolnił się więc hrabia długą chwilą krzykiem i kłatwą.

Żle go zamknięto — ryknął znowu — co ja mówiłem? — aha zamknięto go źle. Ale to są skutki ludzkiego traktowania, takie indywiduala, są tak dobre karmione, że łatwo mogą się wylamać — a to skandal.

Przyszli do tego poliejanci, którzy byli na podwórzu.

— Panie hrabio, meldował przełożony, — to bardzo dziwnie, krat wylamanych niema ani na podwórzu ani w celi.

To wyprowadziło hrabiego całkiem z równowagi.

— Niesłychane rzeczy! — krzychał, schował sobie pewnie kraty do kieszeni, bo co dla duchów znaczą kraty! To podle — ej, podle!

— Za pozwoleniem panie hrabio — raportował dozorca — kraty musiały ważyć najmniej z pół cetnara, — one nie zostały też przepiłowane, lecz przełamane.

Hrabia otworzył usta.

— Ten umiał czarować — szeptał.

— W zwykły sposób nie stało się to — mówił inny.

Magnet popadł znowu w trwogę. Jeżeli wolnomularze mieli takie siły djabełskie do pomocy, że mogą wylamywać kraty, to bardzo niebezpieczni ludzie.

Rzucił więc od czasu do czasu trwożliwe spojrzenia w ciemne kąty izby, jak gdyby się bał, że tam może siedzieć jaki niebezpieczny człowiek. Ale na jego uspokojenie nie okazało się nic podejrzanego.

Teraz zaczęły się przypuszczenia, jak on mógł uciec.

Samo przez się rozumie, że ten zgłodzony starzec nie miał siły złamać kraty, ale i jak mógł zejść na podwórze i stąd uciekać?

Żaden sznur nie wisiał z okna a na dach nie mógł się dostać, bo tego nie potrafiłby kot nawet.

Cała historia była coraz bardziej zagadkowa. Tu i ówdzie potrząsał strażnik, albo poliejant głowa, bo to właśnie było straszne.

Hrabia Geier był bardzo wesoły, gdy widział, że i jego podwładni mają podobne myśli, bo przytem nie zauważył nikt jego trwogi.

Ale teraz musiał działać. Równocześnie zawiadomiono urzędników kolejowych, by zbieg nie wszedł na ranny pociąg, dalej zorganizowano strażę, a całe więzienie przeszukano od piwnicy do dachu.

Ale wszystko było nadarmo. Rzecz samą postanowiono — wolnomularza nie było w celi, a ciężkich krat nikt nie mógł znaleźć.

To dało wiele do myślenia.

— Chybaby djabeł dał sobie radę, gdyby był szefem policji — mrucał hrabia, — historia ta jest bardzo tajemnicza. Ale co na to powie jego ekscelencja!

Pewnie, że minister będzie wściekły, gdy otrzyma wiadomość o ucieczce więźnia.

Hrabia nie mógł nad sobą panować. Ciagle posyłał ludzi, aby najbardziej oddalone kąty przeszukać, ale nic nie znaleziono.

Rzecz była coraz bardziej tajemniczą.

Hrabia wypyttywał straż w podwórzu, bardzo ostro, bo ten musiał coś

Lekarz otworzył tymczasem szafę z napojami i potrawami.

Dał z tego starcowi i wlał mu parę kropel wzmacniających, które podniosły siły starca.

— Widzicie więc, panie Sennicki, że mi pomaga z takim trudem zdobyty eliksir — próbował starzec żartować — gdybyś był wczoraj nie dał mi jedzenia, nie byłbym miał siły, by wydrapać się z okna.

— Nędzny minister — mrucał Jan, — no, ale i wtedy wyniosłbym was z więzienia.

Podczas gdy starzec pokrzepił się jedzeniem i pić, leciał statek z błyskawiczną szybkością przez powietrze i była jeszcze całkiem ciemna noc, gdy instrumenty mechanika dały znać, że maszyna znajduje się nad zamkiem.

Instrumenty pracowały jak zwykle.

Gdy statek lekko opadł, poznali wkrótce wolnomularze sygnały na dachu zamku.

Jan zgasił światła a maszyna znalazła się na swoim miejscu.

Silnem ramieniem wziął chwiejącego się starca i podparł go, prowadząc do pokoju.

Tu miał na razie uratowany pozostać.

Stąd prowadziło wiele tajemniczych kurytarzy do podziemnych sklepów, a ponieważ te były zupełnie możliwe na mieszkanie i dobrze zaopatrzone pożywieniem, były pewnem schronieniem.

Wkrótce dostali się do pokoju Jana.

A gdy doktor Herold osłabego zupełnie położył na kanapę i doławał mu sił kilkoma lekarstwami, zapytał go Jan jak się czuje.

— Zupełnie dobrze — odparł starzec — co tam robić tyle hałasu o mnie, w kilku dniach znowu będę na stanowisku. Ale teraz mam prośbę.

— Anna, moje dziecko — szeptał starzec.

— O, zapominałem, proszę darować — zawołał Jan — natychmiast sprowadź córkę, proszę być chwilę cierpliwym.

I wybiegł młodziak, by spełnić życzenie starca.

Jan nie potrzebował iść daleko. Bo gdy szybko do sklepienia wszedł, by dostać się do schodów, ujrzał przy świetle latarni osloniętą postać.

— Panno Lankiewiczówno — zawołał Jan.

Anna odsłoniła zwolna czarującą piękną, bladą twarz.

— Panie Sennicki — zapytała znowu.

— Dzieło uwolnienia udało się, na górze czeka ojciec wprawdzie wyčerpany i smutny, ale tęskniący.

Błyskawicznie szybko rzuciła się Anna.

I zanim Jan mógł o czemś pomyśleć, leżało piękne dziewczę przed nim na kolonach, chwyciło małymi rączkami jego prawicę i wycisnęło długi, serdeczny pocałunek.

— Panno Lankiewiczówno — bronił się Jan — jak można kłekać przedemną. Ojciec panni uratował mnie, panni sama ocaliła mnie dwa razy, jestem więc szczerześliwy, gdy mogę się choć w części odwdziżyć.

Anna nie odpowiadała.

Ciężko opadła piękna głowa, radość osłabiła ją, a że Jan widział ją chwiejąc się, objął szybko ramieniem jej smukłą kibić.

Cudowna głowa leżała na piersiach Jana.

Czuł uderzenia jej serca, ale czuł i kształty cudnej postaci.

Kilka słów o sporcie

Odczyt p. Karola Szczerbińskiego, słynnego polskiego zapasnika, wygłoszony w „Junaku”

(Dokończenie)

Wychowanie fizyczne dla młodzieży, jest jakby niezbędnym pokarmem, nie tylko dla wzmocnienia warunków fizycznych i zdrowia, ale również dla ukształtowania charakterów. Dlatego też wszystkie państwa cywilizowane dbają wysoce o rozwój fizyczny młodzieży szkolnej i już od małego dziecka młodzież jest otoczona troskliwą opieką instruktorów sportowych i profesorów wychowania fizycznego i zarazem poddawana badaniom lekarzy specjalistów. Wprowadzenie obowiązkowych ćwiczeń do szkół, jest najlepszym dowodem, jak państwa dbają o rozwój swej młodzieży. Dużą rolę odgrywa posiadanie odpowiednich boisk sportowych przy szkołach, by młodzież na świeżym powietrzu mogła uprawiać ćwiczenia sportowe, tak niezbędne dla zdrowia. Młodzież wychowana w duchu sportowym, wyrasta na dzielnych obywateli silnej woli i zdrowego ducha. Ponadto, rozwój fizyczny daje wiele korzyści w walce o byt. Wyrobienie fizyczne pozwoli w każdej dziedzinie dokonać czynów, wybijających się ponad przeciętną miarę. — Jak duże znaczenie w obecnych czasach dla państwa posiada sport, posłużą najdobitniej fakty odbytych w ostatnich latach zawodów sportowych w różnych dziedzinach i gałęziach.

Wyczyny zespołu sportowego czy jednostki spowodowały cały szereg ustępstw na polu dyplomatycznym — pomyślnie zawieranie traktatów, czy umów handlowych dla państwa, którego sztandar barwny został wzniesiony na maszcie zwycięskim. Jak duże znaczenie ma sport dla kraju, jako wychowanie fizyczne młodzieży i propaganda zagranicą, świadczy fakt założenia przez rząd wielu państw specjalnych urzędów państwowych wychowania fizycznego.

Można być lub nie być obznajmionym z dziedziną wychowania fizycznego w jej całokształcie, można być zwolennikiem poszczególnych sportów, lub nie, lecz

musi się bezstronnie przyznać, że rzucana idea w r. 1892-im przez barona Piotra Coubertina myśli stworzenia olimpiizmu nowożytnego jest jedną z największych, jaką sport dzisiejszy posiada, najbardziej bogata w twórcze pierwiastki i obfita w pozytywne rezultaty idei społecznych typu międzynarodowego, jaka pojawiła się w ostatnich dziesiętkach lat. Olimpiada dzisiaj, to miernik, który zapomocą zawodów sportowych jest dorobkiem danego narodu. Idea olimpiizmu opanowała w trójmialnym pochodzie cały świat, narody wszystkich ras i języków, wszystkie większe umysły, niezamrożone w rutynie minionych czasów. Założenie idei olimpijskiej, w której niema nawet cienia imperializmu dobitnie dało tego dowody. Igrzyska, nie tylko rejestrują wyniki, mierzą ilość i jakość drużyn państwowych i to, co kultura fizyczna wychowała najcenniejszego, ale są również aktem politycznym. Igrzyska sportowe wreszcie, to misterjum narodowe, wskazujące że są wartości, które zdobyć może bez podstępów, bez krwawych wojen, a w walce szlachetnej i najpiękniejszej, jaką tylko sport, jako taki, dać może!

Jedną z gałęzi ogólnosportowych jest WALKA cach-as-cach-can, która, jako sport zawodowy, cieszy się największą popularnością. Walka cach-as-cach-can, jest to spójnia wszystkich rodzajów walk, a mianowicie walki francuskiej, czyli grecko-rzymskiej, która, jako jedna z najstarszych, jest przyjęta w Europie i była uważana dotychczas jako miarodajnik siły i zręczności w tej gałęzi sportu. Jednak w ostatnich paru latach walka c. a. c. e. rozprzeszenia swe panowanie i spycha walkę francuską na plan drugi. Walki francuskie, czyli grecko-rzymskie, są to walki klasyczne, rozwijające kulturę ciała i gdzie wszelka brutalność ze strony przeciwników jest możliwie usuwana i niedozwolona. Wszystkie chwytty są tu tylko dozwolone do pasa i chwyt groźący specjalnie uszkodzeniem ciała, jest zabroniony. Walka ta głównie pole-

ga na siłę, wadze i balansowaniu ciała. Walka „Tsu-ji-tsu” jest przeciwieństwem walki francuskiej, która polega na chwytach i uderzeniach otwartą ręką. Chwytty te są niebezpieczne dla ciała przeciwnika, które doprowadzają albo do uszkodzenia ciała lub poddania się przeciwnika, o ile, naturalnie, na czas może to uczynić. Ten rodzaj walki uważany jest przez wielu jako rodzaj walki samobronnej i defenzywnej, polegającej na szybkiej orientacji, znajomości anatomii i równowadze. Następnie jest walka szwajcarska, czyli na pasy, kulturowana w Niemczech, części Francji i Szwajcarii. W walce tej przeciwnicy nakładają pasy z rączkami po bokach i zadaniem walczącego jest, nie puszczając rączek, położyć przeciwnika na plecy (na topatki). — Walka ta opiera się głównie na równowadze ciała, wadze i sile. Bardzo oryginalna jest walka turecka, w której przeciwnicy, zlanii oliwą, walczą na miejscu gęsto posypanem trocinami drzewnymi. Walkę tę cechuje umiejętne wykorzystanie dzwigni, oraz równowaga ciała. Istnieje też walka indyjska, uprawiana z dużym powodzeniem w Patjała Ponjab (Indje). — Ten rodzaj walki staczący przeciwnicy na specjalnie przygotowanej do tego celu gliniastej ziemi. W walce tej wystarczy wytrącić przeciwnika z równowagi, tak, by ten upadając, był zwrócony twarzą do nieba.

DYPLOMOWANY LEKARZ DENTYSTA JAN SKALSKI

posiadający długoletnią praktykę, wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystyki, starannie i po najniższych cenach.
Godziny przyjęć: od 8 do 12 i od 13 do 18
Rua Aquidaban 1985
Rég. ul. Brigadeiro Franco
Kurytyba — Paraná

Fosa OMS jest przyjęta oficjalnie w całym świecie, jako najlepsza w tym rodzaju. Jeżeli nie macie na swej posiadłości racjonalnie urządzonego miejsca ustępowego, a chcecie wprowadzić to ulepszenie w sposób szczytny, KUPCIE FOSE OMS.

Tabaki tureckie
Fumy w 20-tu gat.
Mydła toaletowe
Mydła do golenia
CHARUTARIA LIBERTY
Praça Tiradentes 305
DAWNIEJ TELEGRAF
HURT! DETAL!

Nowy okres egzaminów GINNAZJUM NOVO ATENEU

ma zaszczyt zawiadomić Sz. Rodziców, że przyjmuje się kandydatów do składania egzaminów na rok 1934. Także przyjmuje się uczniów i uczennice na wolny 3-ci kurs, który uprawnia do studiów na Uniwersytecie Parańskim. Do tego kursu składanie egzaminów nie jest wymagane. Kursy dzienne i wieczorowe.

Blisze informacje:
ul. Aquidaban 278
Kurytyba.

Bacność Kolonistów Polscy!

Jeżeli macie wasze ziemie zahipotekowane, to udajcie się natychmiast do Międzynarodowego Biura Informacyjnego przy ulicy Dr. Murley, 435 w Kurytybie, a ono poda wam odpowiednie wskazówki i sporządzi potrzebne dokumenty prawa do 50 proc. amortyzacji (spłaty) waszego długu przez Rząd, na podstawie dekretu 21233 z 12-5-34 (Reajustamento Economico).

Cia. Territorial „CAJURU”

LOTY NA SPŁATY OD 12\$000 NA NAJPIĘKNIEJSZYM PRZEDMIEŚCIU KURYTYBY, 2.880 METRÓW OD STACJI KOLEJOWEJ.
416 RUA 15 DE NOVEMBRO 416

DRZEWO	Płyty i żelazto kuchenne i wogóle wszelki materiał konstrukcyjny.
WAPNO	
CEMENT	
RURY GLINIANE	
DACHÓWKI	
ŻELASTWO	
SZKŁO	
GWOŹDZIE	

MACEDO & CIA.
Wielki depozyt materiałów do konstrukcji
Rua João Negrão 621
CURITIBA — PARANÁ
Caixa Postal, 387 — Telefon 896
Eksporterzy wapna znanej marki „GLOBO”

QUEM BEM ALIMENTA BEM CRIA
para bem alimentar so com as
FARINHAS INTEGRAIS
porque são farinhas fabricadas sob um critério novo, onde as propriedades sadias e nutritivas dos grãos dos cereais são totalmente aproveitadas

MACZKA ODŻYWCZA „ALEGRIA”
Zapobiega bólowi brzucha i wszelkim komplikacjom żołądkowym
(SPECJALNIE U DZIECI)
Produkt ten powinien być używany przez wszystkie matki, dbające o zdrowie swych dzieci.
Sprzedaż we wszystkich aptekach, składach aptecznych i pierwszorzędnych sklepach spożywczych. 503

ARMAZEM E PADARIA „S. FRANCISCO”
DE JOSÉ NICOLAU ABAGE
Artykuły spożywcze pierwszej jakości. Wina, konserwy i t. p. Piekarnia elektryczna, zaopatrzona w najnowsze środki techniczne. — Czystość (gwarantowana). Kompetentni piekarze wykluczają możliwość jakiegokolwiek konkurencji z produktami „Abage”.
Ul. Soldado Marinho Nr. 1234. — Tel. 89.
CURITYBA — PARANÁ

Sam był z tem porywającym pięknem dziewczęciem sam, w pustym sklepieniu.

Kto inny nie oparłby się temu upajającemu wpływowi?

A Jan wiedział do tego, że Anna go kocha.

Ale oparł się zwycięsko pokusie. Obraz Marji stanął mu przed oczyma.

I trzymał tak Annę w ramionach, patrząc na nią, jak na piękny obraz, aż młode dziewczę ocknęło się ze swej omdłości.

Wyrwała się, gdy spostrzegła, że leżała na piersi Jana.

A silny rumieniec zdradził tylko wstyd dziewczęcy, a z ócz jej strzeliło spojrzenie tak wiele obiecujące, że przekonał się, że uczucia Anny dla niego nie zmieniły się.

Pragnęł iść do ojca — rzekła cicho.

Jan wziął obie latarnie, podczas gdy piękne dziewczę lekko jak gazela na schody wybiegło.

A gdy Jan wszedł do swego pokoju, trzymał ją ojciec w gorącym uścisku. Nie mówili nic, ale serdeczne uściski powiedziały więcej, niż tysiące słów.

Tymczasem na policji w rezydencji wszystko było w ruchu. Dozorca przyszedł na schody, by w oznaczonym czasie odwiedzić więźnia.

Pijane swe oczy zwrócił do okienka.

— Do stu tysięcy diabłów, stary potrzebuje dużo powietrza, jeżeli nawet przy takim deszczu otwiera okno. A może chory? Trzeba zaglądnąć.

Godzinę ma otworzył głośno drzwi.

Ja nie śpię, to i on nie śpi — mruczał do siebie.

Drzwi były otwarte.

Stał sługa więzienny w drzwiach i patrzył na pucie łoża.

— Przeklęty — do stu tysięcy.....

Reszta utkwiała mu w gardle.

Wtem padł promień światła na okno, z kąd wiało c'agle.

Kilka minut stał nieporuszony. Potem wypadł jednak z celi.

— Minister — jęczał, i hrabia Gaier, do pioruna, obędra mi uszy.

Dozorca był tak przerażony, że zapomniał o schodach, stoczył się więc z drugiego piętra co dało, piekielny widok.

Ponieważ zaś zawsze tu było cicho, nie trwało długo, gdy kilku kolegów nadbiegło.

Czyś oszalał? — krzyczał jeden. — Robisz hałas, jak gdybycały budynek się walił.

— Spadłem ze schodów — jęczał, przekleństwo, do stu tysięcy, ten stary wolnomularz uc'ekł, wylamał się.

Jęzacz podniósł się.

— Czy widzisz może w nocy widziadła?

— O! uciek! — uciek!

— Glupstwo!

— Tak jest jednak, idź — kraty są wylamane!
— Co, te gęste kraty, gdzie co dwie godziny zagląda się. Niemożliwe!
— A jednak — są przerżnięte, patrzcie sami, jeżeli nie wierzycie. Inni stróże nie chcieli wierzyć.
Chwycili za latarnie, i gdy tamten podnosił się z ziemi, dopadli do więzienia starca.
Ale wkrótce wrócili.
— Rzeczywiście niema go. Ale to nie dziwnego, wolnomularza uniósł djabeł.
Niech będzie — jęczał potłuczony.
— Ale, że straż w podwórzu nic nie wiedziała — wołał trzeci, — to niepodobna!
— Gdzie on teraz może być? którądy wyszedł?
Pewnie przez dach!
— Glupstwo! dach leży wyżej, zresztą ściana jest całkiem gładka, mógł się najwyżej spuścić na podwórze.
— A skąd by wziął sznur?
— Może użył na to swych sukni, albo Bóg wie co, bo był tak cienki jak szkielec.
— Nie wierzę. Przecież on wygłodzony nie miał nic sił.
To było słusznie. Zdumieni patrzyli stróża na siebie, w końcu jeden powziął postanowienie.
— Musimy zawiadomić o wypadku — rzekł, nie nie pomoże, hrabia musi tu być, a całe więzienie obsadzone wojskiem. Może uciekinier siedzi na dachu.
Potłuczony jęczał ciągle.
— No, żal mi cię — mówił jeden z kolegów, nie chciałbym być w twojej skórze!
— To najmnijesze — mruczał powoli, mnie nie mogą oni tak puścić, bo wiem za wiele.
I to było słusznie zupełnie.
Gdy drugi stróż spieszył i alarmował całą straż, potłuczony ciągnął się raz jeszcze na górę.
Nie długo trwało, a był ruch w więzieniu.
Ze wszystkich stron zeszły się straża żołnierzy i policji, które na rozkaz obsadziły cały budynek.
Ale nie było go godne uwagi. Straż na podwórzu nie zauważyła nawet szmeru, a na gładkim dachu nie można było odkryć zbiega.
Tak stały rzeczy, gdy hrabia Geier nadszedł. Szlachetny mąż był bardzo porażony; obudzony ze słodkiego snu, niemal początkowo, że w mieście rewolucja wybuchała. Schował się przeto pod łóżko i dopiero po długich namowach opuścił sypialnię.
Gdy się jednak dowiedział, że poruszyło wszystkich to, że stary wolnomularz uciekł, poczęł drzeć znowu.
— Mówilem, że ten umie czarować, — mówił przerażony.
Potem namyslił się, że był szefem policji, wpadł więc w straszny furor. Piorunując się ubrał i w tej samej chwili jechał już do więzienia policji.
— Co to za brzydka sprawa — mruczał — czy to możliwe — he —

Dzień Stadjonu Wojska Polskiego

Otwarcie Igrzysk Sportowych Polonji Zagranicznej.

Pierwsze Igrzyska Sportowe Polaków z Zagranicy zostały otwarte.

Imponujący Stadjon Wojska Polskiego w Warszawie który już tyle widział wspaniałych, międzynarodowych imprez, który tyle razy się cieszył, tyle razy smucił, wybuchał entuzjazmem zebranych tłumów, że aż zaszkrepił w tej rutynie i wybiegł w zblazowaniu zawodów podobnych do siebie jak kropla do kropli, przeżył wreszcie w dniu 1 sierpnia 1934 roku swoje wzruszenie pierwsze, głębokie jak miłość do Ojczyzny, przebiegające po tysiącnych tłumach, jak gorący wiatr nad łanem zboża.

Po raz pierwszy w dziejach dumnego Stadjonu odrzucono etykietę na bok, po raz pierwszy zbrała się scena z widownią aż wszyscy — i ci w łozach i na trybunach i ci na boisku i bieżni poculi się tak serdecznie sobie bliscy. Nigdy też widownia nie martwiła się tak szczerze każdym zmartwieniem zawodnika, cieszyła każdym zdobytym centymetrem i ułamekiem sekundy, nigdy jeszcze nie wybuchła burzą entuzjazmu od kręcającego się jednego — pierwszego — zwycięzcy, ale dla wszystkich, najmilszych pielgrzymów ze stron dalekich, których wysiłki nie okiem fahowca oceniano, miarką i stoperem, ale gorącym sercem rodaka. Na każdym z nich spoczywały z miłością oczy wielotysięcznego tłumy, każdego oddzielnego zdawały się wyszukiwać, witać, dodawać siły i życzyć zwycięstwa. A wielkiej, niezapomnianej chwili defilady przed Pierwszym Dostojnikiem Rzeczypospolitej, czyż nie chcieliśmy wszyscy wstać i iść w karnych, równych szeregach jednej, niepodzielnej Polski sportowej, Polski bez kordonów i granic?

Na szmaragdzie boiska, pod opiekunkami skrzydłami Białego Orła, błyszczącego jak w słońcu, jak miewy białe osiadły gromady naszych wędrownych ptaków. Jak wici, jak ognie bojowy płonący w ciemne noce, jak rozchodzący się dźwięki Hejnału Marjackiego — przebiegło cały świat wezwaniem ich Ojczyzny. I przybyli. Przybyli zewsząd i oto stoją. W długich, białych szeregach stoją obok siebie: twardzi górnicy z Belgii i Francji, jakgdyby jeszcze oczy mrużąc, oczy, w ciemnościach sztolni od światła odwykłe, stoją rolnicy z Łotwy i Rumunii, Czechosłowacji i Niemiec, jakgdyby jeszcze swe pochylone nad orką grzbiety prostując i robotnicy fabryczni z zasnutych domami miast z Detroit i Chicago, Pittsburga i Buffala, farmerzy z Krainy Wielkich Jezior i pionierzy-zdobycy puszczy brazylijskich, Polacy z zielonych

wysp Skagerraku i z dalekiego, azjatyckiego Mandżukuo.

Stoją, a między nimi, a gromadzącym się tłumem na widowni i trybunach przebiegać zaczyna pierwsze fluidy znajomości, zawiązuje się niki porozumienia, rośnie fala dziwniej serdeczności. Jeszcze tylko nie poddają się wzruszeniu stali bywalcy Stadjonu, bywalcy wszystkich meczów, zawodów, imprez, jeszcze usiłują oni i to święto sportowej Polski zbyć zwykłą dawką oklasków.

Ale kiedy grzmiące fanfary oznajmiają przyjazd Pana Prezydenta, kiedy w błękit nieba wnośszą się tony nieśmiertelnego Mazurka Dąbrowskiego, a sprzężeni na baczność zawodnicy z trudem tłumią wzruszenie tej wielkiej chwili — nie wytrzymało nawet najbardziej obojętne serce polskie. Eleganckie panie, wytworni panowie, i ci w tuziakach i ci w prostych garniturach i w ubraniach od pracy, nie wstydzą się już swych łez.

W powietrze wlatuje biała chmura gołębi, roznosząca w świat radosną wieść o otwarciu Igrzysk Wszechpolskich, a nad Stadjonem, który powoli szykuje się do pracy sportowej, krąży dumne skrzydła polskich lotników.

I zaczęły się zawody. Rozpoczęto egzamin jednej z najważniejszych dziedzin życia młodzieży polskiej na wychodźstwie — z kultury fizycznej. Egzamin po raz pierwszy składany publicznie w Polsce, przed Głównym Sędzią — Głową Niepodległego Państwa. Wyniki sportowe, śledzone z żywym udziałem przez obecnych na Stadjonie, z rosnącym napięciem przez całą Polskę i z zainteresowaniem przez cały świat będą zaprotokółowane w aktach Igrzysk. Dla nas, Polaków, jednak chwilą najważniejszą, chwilą niezapomnianą była ta, kiedy w dniu otwarcia Igrzysk młodzież sportowa wychodziła polskiego mijala w defiladzie falującą ze wzruszenia widownię. Oczy tych równych, karnych szeregów, oczy przyszłego pokolenia Polski zdawały się składać przysięgę, ułożoną przez Marszałka Józefa Piłsudskiego, a wypowiedzianą przez Jego pełnomocnika od spraw wychowania fizycznego młodzieży — płk. J. Ulrycha:

„Pragniemy, a to jest napewno nasze wspólne, polskie pragnienie, podnieść zapomocą ruchu sportowego polski rozum, pracy, kultury, cnotę współdziałania, a nadewszystko krzewić osobistą dzielność i tężyznę jednostki, która jest warunkiem dzielności i tężyzny całego narodu polskiego”.

A. M. S.

czniowski, który wśród Kolonji Polskiej w Ponta Grossie cieszy się ustaloną sławą. Bo też śpiewają ci malcy, jak zawodowi śpiewacy. Odsiewano siedem piosenek legionowych i innych, nawskroś patriotycznych, a publiczności było tego mało. Dokuczliwe zimno tego dnia nie pozwoliło męczyć dłużej pupilków miejscowego społeczeństwa polskiego.

Drygentem obu chórów i kierownikiem techniczno-artystycznym Akademii był ob. Pstrzoch-Derkowski.

Publiczności mimo północy i zimna, w tym dniu było dużo.

Henryk Malanowski.

P. S. Po Akademii ob. Pstrzoch-Derkowski odczytał ze sceny odezwę Komitetu Pomocy dla Powodźian w Polsce, jaki zawiązał się w Kurytybie, i zaproponował dorazną zbiórkę pieniędzy na ten cel. Zbiórka ta, którą przeprowadził wśród obecnych na Akademii ob. Józef Las, dała około 30\$000.

H. M.

KOMUNIKAT C. Z. P.

W miesiącu lipcu 1934 r. Zarząd Główny C. Z. P. odbył jedno posiedzenie zwyczajne i jedno posiedzenie nadzwyczajne, oraz dwa posiedzenia Prezydium, na których załatwiono następujące sprawy.

1. Urządzono Kiermasz na koszt udziału Polonji Brazylijskiej w II Zjeździe Polaków z Zagranicy w Warszawie. Kiermasz przyniósł czystego zysku 310\$000.
2. Przypięto referaty delegatów na II Zjazd Polaków z Zagranicy następujące: a) referat oświatowy p. Michałowi Sekule, b) gospodarczy p. Romanowi Paulowi, c) osadniczy p. Stefanowi Strzemińskiemu, d) rolniczy i społeczny p. Staszewskiemu.
3. Przekazano Radzie Organizacyjnej Polaków z Zagranicy kwotę 56 dolarów 44 ct. tytułem składek członkowskich należnych od Centralnego Związku Polaków w Brazylii.

4. Wysłano ekponaty na wystawę Polaków z Zagranicy.
5. Zorganizowano Komitet Funduszu Stypendjalnego im. D. Szymona Kossobudzkiego.

6. Powołano Komitet Organizacyjny Akademii ku czci Dr. Szymona Kossobudzkiego.

7. Postanowiono poczynić starania o portrety sławnych obywateli brazylijskich dla szkół polskich. Biuro Główne załatwiło 149 spraw korespondencyjnie; weszło korespondencji 44, wyszło 105; interesantów załatwiono 27. Biuro Główne pośredniczyło w wyszukiwaniu pracy dla bezrobotnych, udzieliło zapomogi.

Kurytyba, dnia 16 sierpnia 1934 r.
Prezes C. Z. P.
Stefan Gontarski.

Sekretarz: Tadeusz Kowalczyk

Obwieszczenie.

Konsulat Generalny R. P. w Kurytybie zawiadamia wszystkich mężczyzn, obywateli polskich, urodzonych w roku 1916, zamieszkałych lub czasowo przebywających w Brazylii, w Stanach Parana, Santa Catharina, Rio Grande do Sul i Matto Grosso, że w myśl art. 24 Ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym z dnia 23 maja 1924 roku (Dz. U. R. P. 46 z r. 1928), niezależnie od czasu oraz powodów wyjazdu ich z kraju, winni się zgłosić do Konsulatu Generalnego (Rua André de Barros, Nr. 528) w Kurytybie, pod osobistą odpowiedzialnością za niedopełnienie tego obowiązku, na zasadzie art. 97 wspomnianej Ustawy, w terminie od dnia 15 października b. r. celem zarejestrowania się.

Zgłoszenia można przysyłać również pocztą, załączając znaczek pocztowy na odpowiedź, oraz podając równocześnie w piśmie: 1) Imię i nazwisko, 2) Datę i miejsce urodzenia, 3) Imiona rodziców, 4) czy żyją, (Ojciec i matka), 5) Zawód ojca, 6) miejsce faktycznego zamieszkania w kraju, 7) miejsce pobytu (obecny adres), 8) narodowość, 9) wy-

znanie (religia) 10) zawód względnie zatrudnienie, 11) wykształcenie, 12) stan cywilny (kawaler, żonaty), 13) ukarania sądowe, 14) wady fizyczne.

Niniejsza rejestracja ma charakter wyłącznie ewidencyjny i nie będzie pociągała za sobą obowiązku powrotu do kraju.

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej

Tow. Szkoły Ludowej im. J. Piłsudskiego w Kurytybie

Zarząd Towarzystwa Szkoły Ludowej im. Józefa Piłsudskiego w Kurytybie, Rua Colombo Nr. 68 niniejszem prosi wszystkich swych członków o przybycie na nadzwyczajne Walne Zebranie, które odbędzie się w dniu 2 września br. w lokalu własnym, z następującym porządkiem dziennym.

1. Zagajenie i uczczenie pamięci Dr. S. Kossobudzkiego.
2. Korespondencja.
3. Sprawozdania.
4. Dyskusja nad sprawozdaniami i ich przyjęciem.
5. Sprawa zmiany ustawy Towarzystwa.
6. Kooptacja członków Zarządu.
7. Wolne wnioski.

Zarząd.

T. Kowalczyk

sekretarz.

Okazja!

Rodaku kolonisto! Jeśli chcesz polepszyć byt i utrwalić przyszłość sobie i rodzinie, kup dobrą ziemię blisko linii kolejowej na spłaty od kompanji „Norte do Parana”.

Blizsze informacje u p. Stanisława Sawczuka w Hervalzinho — Ivahy Parana.

UWAGA: Jadąc kupować, czy też oglądać ziemię, proszę i raźnie powoływać się na moje pośrednictwo, w celu uzyskania bezpłatnego biletu przejazdu do Londry.

Stowarzyszenie Studentów „Sarmacja”

W imieniu Zarządu podaję do wiadomości, że nadzwyczajne Walne Zebranie Stowarzyszenia Studentów „SARMACJA” w celu skompletowania Zarządu i Komisji Budowy Domu „Sarmacji”, odbędzie się dnia 2-go września b. r., o godzinie 1-szej po południu w lokalu własnym, przy ul. Brigadeiro Franco, 1853.

Antoni Firakowski
1-szy sekretarz.

Zarząd Tow. Kulturalno-Oświatowego im. Ignacego Padewskiego w Kurytybie, przy ul. 5 de Maio róg Alferes Poli, niniejszem zwołuje swych członków na Walne półroczne zebranie w dniu 2-go września b. r. w niedzielę. Początek o godz. 2-jej po południu. Prosimy o liczne przybycie.

Dr. Ludwik Wolski

ADWOKAT

UNIÃO DA VICTORIA — Parana

CASA MARSELHA

Zawiadamia Szan. Klientele, iż ma zawsze duży w. bór artykułów dla pań i panów, jak: torebki damskie, rękawiczki, parasolki pończochy, skarpetki, koszule, krawaty, palta gumowe i t. p.

Gotowe ubrania od 40\$000

CENY BEZKONKURENCYJNE

FLOMENBAUN & KNOPHOLZ

MÓWI SIĘ PO POLSKU.

CURITYBA - Av. João Pessoa 107 (Palacio Gar. ez) - PARANÁ 371-39-45

KOLONIŚCI! Nie zapominajcie, że ubrania nowe jak i używane, najtaniej nabyć można tylko w znanym sklepie

TINTURARIA ROMANIA
Ul. Cruz Machado, (pomiedzy Dr. Murley i Praça Tiradentes)
Filja: „NOVO MUNDO”
Ul. Barão do Rio Branco 364.
MÓWI SIĘ PO POLSKU.

Obrączki ślubne, medaliony, zegarki i t. p.
najtaniej kupić można tylko w zakładzie

Relojoaria Progresso
Praça Tiradentes 246 — KURYTYBA.
Uwaga: Wszelkie naprawy i zamówienia uskutecznią się z gwarancją. Kupujemy złoto i srebro, płacąc najlepsze ceny.
MÓWI SIĘ PO POLSKU.

„A GUERRA”

Wyzwala cały handel na walkę ze swymi cenami, których nikt nie zdola pobić! Albo my zniszczymy kryzys, albo też on nas zadławi!!

Louizine	\$800	Żakiecki dla dzieci	2\$500
Zefir na koszule b. mocny	\$800	Garnitury, złożone z paltka, czapki i bucików	6\$000
Perkal najlepszy bardzo mocny	\$900	Bluzki trykotowe damskie	2\$800
Drelich w paski na spodnie	\$900	Żakiecki trykotowe damskie	10\$000
Voil piękna odmiana szer. 80 cm.	1\$500	Kamizelki damskie trykotowe	7\$000
Linon kwiecisty dobry gatunek	1\$300	Takież w lepszym gatunku	9\$000
Luizyna angielska	\$200	Żakiecki damskie z krepy	10\$000
Materiał na sienniki, szeroki i mocny	1\$400	Kashà czysto-wełniana szer. 1,50	9\$500
Atamina na firanki	1\$400	Takież, lepszy gat. szer. 1,50	12\$000
Zefir imitacja trykoliny	1\$500	Takież, szerokość 1,50 z 1\$000	14\$000
„ „ „ szer. 80 cm.	1\$600	Takież, szer. 1,50 z 2\$000	15\$000
„ „ „ najlepszy gatunek	2\$000	Krap-atlas czysto-wełniany, szer. 1,60	16\$000
Mérino czarne i kawowe	2\$600	Skarpetki wełniane, para	1\$100
Atlas Royal z 4\$500 za	3\$500	Kreton na prześcieradła	2\$600
Siatka na sukienki doskonały gat.	2\$000	Majtki damskie, trykotowe	2\$500
Organdyna dobry gat., szeroka	2\$600	Chusteczki kieszonkowe	\$300
Drelich dobry i mocny z 3\$000	2\$000	Chustki na głowę	1\$000
Takież w lepszym gatunku z 3\$500	2\$300	Koldry na szerokie łóżka, kryte najlepszym materiałem	23\$000
Drelich-gabardyna z 4\$000	3\$000	Takież na wąskie łóżka z najlepszego materiału	15\$000
Drelich imitacja kaszmiru fabryka przemysłu rioskiego z 5\$000	4\$000		
Brim imitacja kaszmiru fabrykat przemysłu rioskiego z 6\$500	5\$300		
Ręczniki zwyczajne sztuka	\$800		
Ręczniki kąpielowe, dobry gatunek	5\$000		
Girlandy dla obłubienic modne z 7\$ 4\$000			
typu no-			
wiecznego z 10\$000	7\$000		
Takież z 15\$000	9\$000		
Welon wyszywane jedwabiem z 18\$000	10\$000		
Takież z czystego jedwabiu z 35\$ 23\$000			
Kapy fustonowe na łóżka szer.	10\$000		
Piółno surowe „Indio” 1-2 Iniane	14\$000		
Piółno białe gęste szer. 80 cm.	9\$500		
Perkalik dobry gat. 20 yardów	20\$000		
Szpagat w kłóbkach 1/2 kila każdy	3\$700		
Pelucja biała	1\$500		
Pelucja kolorowa jedwabista z 2\$	1\$500		
Takież kwiecista na zimno	1\$500		
Koce dla dzieci	2\$600		

„Casa Guerra”

RUA RIACHUELO NR. 204

„ROCNICE SIERPNIOWE” W PONTA GROSSIE

(Specjalnie dla „Gazety Polskiej”)

Z okazji „Rocznicy Sierpniowych” (Wymarszu Kadrowki i Odparcia Bolszewików) odbyła się 15 sierpnia b. r. w lokalu Towarzystwa Polskiego „Odrodzenie” w Ponta Grossie uroczysta Akademia narodowa.

Przemówienie okolicznościowe wygłosił ob. Fr. Pstrzoch — Derkowski, kierownik Szkoły przy Towarzystwie.

W dalszym ciągu było wspomnienie pośmiertne po D-rze Szymonie Kossobudzkiem, który przez pewien czas mieszkał w Ponta Grossie i był Prezesem Towarzystwa „Oświata”, przekształconego następnie na „Odrodzenie”.

Ob. Pstrzoch-Derkowski scharakteryzował działalność D-ra Kossobudzkiego, jako postępowego działacza społecznego na tu-tejszym gruncie i zaproponował uczczenie Jego pamięci przez

Szkoły, fabryki i inne zakłady, tak w stolicy, jak w głębi stanu mogą poprawić swe warunki zdrowotne za nieznaczną cenę, przeprowadzając instalację fesy systemu OMS.

Rua Emano Pereira nr. 163
Telefon 8.

powstanie i chwilową ciszę, co zebrani na uroczystości wykonali z całą powagą chwili.

Część drugą programu Akademii wypełnił Oddział miejscowego „Junaka Nr. 6”. Junaczka Irena Las, jak zwykle, pięknie i z uczuciem oddała wiersz Or-Ota „ROK 1920”, chór zaś Junaczek, w składzie: Pola Kudłińska, Józefa Adamowicz, Emilia Straszewska, Irena Las, Leokadja Falkiewicz, Marja Stanczyk, Ludmiła Sekula i Wanda Adamowicz odpiewał bez zarzutu szereg pieśni legionowych.

Szczerze i nieklamane uznanie zyskała sobie trzecia część Akademii Szkoły Polskiej przy Towarzystwie „Odrodzenie”.

Uczennica Nadzia Partyka deklamowała wiersz Edwarda Słońskiego „GDY SZLI NA WOJEN-KĘ”... z takim zrozumieniem rzeczy, że słuchacze byli wprost zdumieni. — Niemilkące oklaski były dla dziesięcioletniej deklamatorki najlepszą nagrodą i zachętą do dalszej nauki języka swych ojców.

Następnie śpiewał chór u-

Pomiedzy najlepszymi markami piwa wyróżnia się znana

■ ■ ■ TUZIN RS. 14\$000 ■ ■ ■

Oryginalny typ piwa, wyłącznie fabrykowany przez browar „CRUZEIRO”

CURITYBA Telefon 495 | 751.

„Pomba”

Gimnazjum „Iguassú”

(Fiskalizowane przez rząd federalny)

Praca Rui Barbosa

EGZAMINY WSTĘPNE

Przyjmuje się kandydatów do egzaminów na pierwszy rok kursu gimnazjalnego. Egzaminy do jakiegokolwiek bądź klasy odbywają się w gimnazjum „Iguassú” pod kontrolą delegata ministerstwa oświaty. Oprócz zwykłego kursu gimnazjalnego który jest prowadzony przez profesorów specjalistów jest utrzymywany specjalny dział wykładów dla uczniów mających pewne braki.

Początek wykładu 3 stycznia 1934.

KURS ELEMENTARNY

Powiększwszy ostatnio gmach gimnazjum dyrekcja zorganizowała wzorowy kurs elementarny pod kierownictwem fachowych sił, po ukończeniu którego uczniowie uzyskują promocję do 1-ej klasy właściwego gimnazjum. Początek wykładów 7 stycznia 1934.

UWAGA: SPECJALNE INSTALACJE DLA UCZNIÓW OBOJGA PŁCI.

Sprzyskrzyło mu się już wydawanie pieniędzy na bezwartościowe leki

Szan. Pan. Depozytariusz „GALENOGALU” w miejscu.

Niżej podpisany, konduktor „Light and Power”, zamieszkały na Avenika 20 de Setembro w niżej wymienionym mieście, oświadcza z niekłamną radością i wdzięcznością, że sprzyskrzywszy sobie bezowocne wydawanie pieniędzy na różnych lekach, który przez przeciąg całego roku nie mogli wyleczyć jego 3 letniej córeczki DELMY z wrzodów na głowie i wycieków z oczu i nosa, użył cudownego lekarstwa „Galenogal”, którego zaledwie 2 flaszeczki wystarczyły zupełnie do radykalnego wyleczenia dziecka.

Pelotas — Rio Grande do Sul.

WALDEMIRO CARDOSO

(Firma uwierzytelniona przez notariusza Demokryta R. da Silva)

Oto jeszcze jeden niezbity dowód gwarantowanej skuteczności środka antysyfilistycznego i oczyszczającego jakim jest bezwzględnie wypróbowany „GALENOGAL”, którego nie używają tylko ci, którzy dzięki błędnej orientacji tracą czas, przedłużając i pogarszając chorobę i wydając darmo pieniądze na próby z lekarstwami, które w większości wypadków nie tylko zawodzi, ale nawet psują żołądek i wewnętrznego chorogo i osłabiają stopniowo cały organizm, przyspieszając stopniowo przedwczesną śmierć!

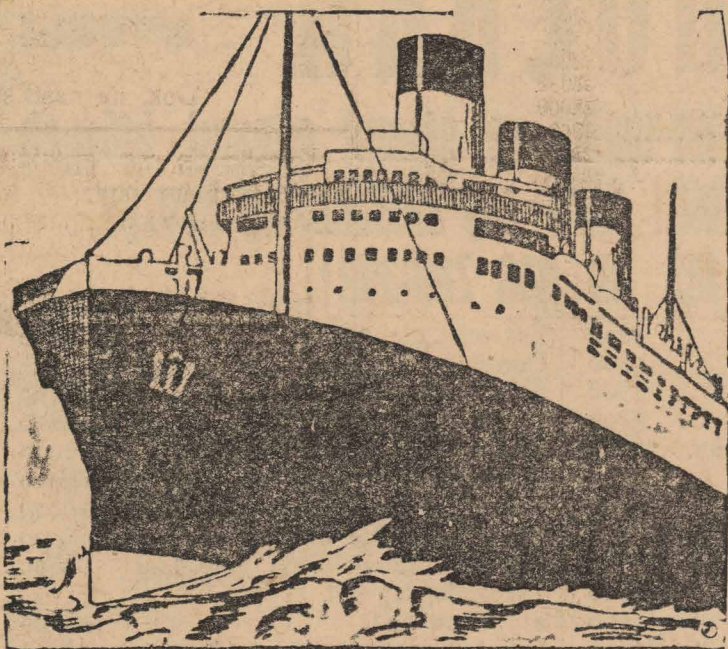
Należy bez wahania, z całym zaufaniem „Galenogal”. „Galenogal” sprzedają wszystkie apteki tak w Brazylii, jak i w innych republikach południowo amerykańskich.

L. D. N. S. P. — N. 211.

Polsko-francuskie linie okrętowe

CHARGEURS REUNIS I SUD ATLANTIQUE

Wszyscy Polacy powinni jeździć tylko naszymi okrętami które są najłepsze pod każdym względem

Informacji bezpłatnych w języku polskim i portugalskim udziela biuro przedstawicieli na Parana

THEOPHILO G. VIDAL
Rua Barão do Rio Branco, 195-209 — CURITYBA.

Zapytajcie o NOWĄ LISTĘ
CEN i prospekty słynnej
FOSY OMS

Rua Emano Pereira n. 163

Telefon 3.

AIR FRANCE

CORREIO AEREO

POCZTA POWIETRZNA FRANCUSKA

Przewozi listy, małe przesyłki i paczki.

Odloty z Kurytyby:

WE CZWARTKI: na południe do Porto Alegre, Pelotas, Rio Grande, Montevideo, B. Aires, Chile i Peru. W PIĄTKI: na północ aż do Natal, do Europy i do Polski.

PRZEDSTAWICIEL

THEOPHILO G. VIDAL

Rua Barão do Rio Branco nr. 195-209

KURITYBA

Mówi się po polsku.

BÓL PIERSI

REUMATYZM

BÓL ZĘBÓW

NEURALGIA

ZACIECIA, SKALECZENIA

BÓL USZU

KŁOCIE

ŚWIEŻERANY

Sta Helena

Sangue! Sangue! Sangue!

SANGUENOL

(Formuła niemiecka)

Jedyny środek, który po 20-dniowym używaniu go, zabezpieczy i uchroni każdego od suchoty. Oddziaływa następująco:

- 1) Ogólne spotęgowanie sił i natychmiastowy powrót apetytu.
 - 2) Usuwa zupełnie ból głowy, bezsenność i nerwowość.
 - 3) Zwalcza radykalnie przynębiennicę nerwową i podnieca chęć do życia.
 - 4) Powiększa ciężar ciała aż do 3 kg
 - 5) Odświeża całkowicie osłabiony i zagrożony suchotami organizm.
 - 6) Daje największą odporność przy pracy fizycznej i zwiększa ciąża krwi.
- Choroby raka można uniknąć, ponieważ jest to zgrupowanie potażu w pewnej części ciała.
- Kalcjum rozpuszcza potaż. Sanguenol zawiera kalcjum i dzięki temu można uniknąć raka.
- Sanguenol jest to wynalazek naukowy.
- Przytoczone powyżej szczegóły są opinią wydaną przez lekarza Dr. Manuela Soares de Castro.
- Do nabycia w całej Brazylii

UŻYTY

oficjalnie w wojsku

ELIKIR „914”

Po kilku dniach użycia tego lekarstwa zauważyć można:

- 1.)—Krew czystą, wolną od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.
 - 2.)—Zniknięcie pryszczów, egzem, wrzodów, ewdzenia, ran jęczących etc.
 - 3.)—Zniknięcie zupełnie REUMATYZMU, bólu w kościach i bólu głowy
 - 4.)—Zniknięcie objawów syfilisy i wszelkich niedomagań spowodowanych przez syfilis.
 - 5.)—Żołądek i kiszki w doskonałym stanie, bo „ELIKIR 914” nie atakuje żołądka i nie zawiera jodu.
- Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które posiada świadectwa szpitali od specjalistów oczu i chorób syfilistycznych.

Fabryka cukierków

AURORA

Józefa Kuli

Wyrabia cukierki i karmelki w najlepszych gatunkach i we wszelkich odmianach, zawijane w papier (balas).

Ul. Martin Affonso, 555

Curityba — Parana — Brasil.

TELEFON Nr 12-70

Dr. Sylvio P. de Araujo.

VORONOFF

Brazylijski wynalazek

FLUXO-SEDATINA

Kobieta jest ocalała, KOBIETA nie będzie cierpieć więcej na kolki maciczne i jajniki, bo FLUXO SEDATINA uleczy ją w 2-3 godzinach.

KOBIETA nie straci życia z powodu porodu.

KOBIETA, nie będzie już tak cierpieć, ponieważ jej porody będą szczęśliwe, bez krwotoku i bez bólei. Pierwszy poród nie przedstawia już niebezpieczeństwa.

KOBIETA, jednym słowem, jest uratowana, bo FLUXO-SEDATINA jest najlepszym środkiem, regulującym i uspokajającym dla chorób kobiecych, jak zatrzymanie perjury, wycieki, białe upływy, niedostateczność u dziewcząt. Panie w wieku 45 lat muszą unikać napuchnięcia, reumatyzmu i innych chorób wieku krytycznego (przekwit) i w tym celu używać FLUXO-SEDATINA.

Jest ona przepisywana przez przeszło 4 tysiące lekarzy.

Jedynie farby i aniliny

“BAYER”

W PACZKACH PO 1 KILOGRAMIE

specjalne wskazówki użycia. Esencje i olejki do fabrykacji likierów, wódek etc.

NIE SZUKAJ INNYCH do farbowania wszelkiego rodzaju wyblakłych rzeczy we wszystkich kolorach.

Wielki wybór perfum, krajowych i zagranicznych. Przybory do higieny ust, jak kremy mydła, szczoteczki etc.

Barwniki do napojów i przetworów owocowych

JEDYNI PRZEDSTAWICIELE

LÁ NO LUHM

161 Rua RIACHUELO 161

BANK FRANCUSKO-WŁOSKI

DLA AMERYKI POŁUDNIOWEJ

KAPITAŁ ZREALIZOWANY Frs. 100.000.000.00

KAPITAŁ REZERWOWY Frs. 137.000.000.00

Centrala: PARYŻ

Oddziały w Ameryce Południowej: Buenos Ayres, Rosario de Santa Fé, Valparaiso, Curityba, São Paulo, Santos, Rio de Janeiro, Porto Alegre, Rio Grande, Pernambuco, Araraquara, Barretos, Botucatu, Caxias, Espírito Santo de Pinhal, Jahu, Mococa, Ourinhos, Paranaíba, Ponta Grossa, Ribeirão Preto, São Carlos, São José do Rio Pardo, São Manoel.

Oddział w Kurytybie: ULICA 15 I NOVEMBRO, róg ul. 1º de Março

Bank Francusko-Włoski posiada w Polsce następujących korespondentów:

Bank Handlowy w Warszawie, Warszawa, i Bank Francusko-Polski, Warszawa.

którzy, dzięki wielkiej ilości filij własnych i agentów rozgałęzionych po całym kraju, umożliwiają przesyłki pieniężne do najdalej położonych miejscowości w Polsce, w złotych polskich i w innych walutach.

Oddział Banku Francusko-Włoskiego w Kurytybie posiada zawsze kurs złotego polskiego. Wystawia czek i przakazy pieniężne w złotych polskich, t. j. zatawia zlecenia swych polskich klientów na najdogodniejszych warunkach.

WIELKI SKLEP POLSKI

DOMAŃSKI & WABERSKI

PLAC TIRADENTES, Nr. 232 — Telefon 248

Ma zawsze na składzie mąkę pszenną, żytnią i kukurydzianą; cukier, ryż, sól śledzie, sliwki suszone, rodzynki i konserwy owocowe wszelkiego rodzaju.

Ma również najlepszą kawę mieloną z własnej fabryki.

Posiada trunki krajowe i zagraniczne w najlepszych gatunkach. Kupuje produkty rolne jako to: kukurydzę, fasolę, ziemniaki, masło, jaja, drzewo i t. p.

SPRZEDAŻ NA KOLONIE HURTOWA I DETALICZNA.

CENY PRZYSTĘPNE. Posiada filię w Araukarij.

Baczność!

Wszystko po cenach zniżonych
Książki do nabożeństwa — wielki wybór co dopiero nadszedł z Europy — Obrazy religijne, figury kościelne, kropielnice, lichtarze i wszelkie inne towary dewocjonalne. Wszelkie przybory szkolne. Drukarnia i introligatornia. — Fabryka pieczętek gumowych i metalowych.

C. E. SCHULZ & Cia
RUA BARÃO DO SERRO AZUL 66-72
CURITYBA PARANA

Café Gury

PALENIE I MIELENIE KAWY

Fortunato Leite Dias de Paiva

Telefon Nr. 1179 — Adres dla telegramów: „TYBA”.

Rua Commendador Araujo Numer, 107

Curityba Parana

Cia de Terras Norte do Paraná

LOTY na REZERWIE POLSKIEJ za gotówkę, lub czteroletnie spłaty po 400\$000 za akier. Ziemia pierwszorzędna, gatunku „terra rocha apurada”. Wydać za akra bez jakiegokolwiek nawozów: 6000 kg. kukurydzy, fasoli po 3000 kg dwa razy do roku, kawy aż do 400 arów z 1000 krzaków. NIEMA mrówek „SAUVAS”. Wysokość średnia 600 m. Każdy lot ma drogę automobilową i bieżącą wodę. Klimat bardzo zdrowy. Kolej żelazna w budowie, do końca roku przejdzie przez Londrinę odległą 16 Km. od Rezerwy Polskiej. Kupujący ziemię od C-ia mają pierwszeństwo do roboty na kolej. Póki czas trzeba korzystać z naszej niskiej ceny, gdyż wokół Rezerwy polskiej sprzedaje się już znacznie drożej.

Tylko przez agenta upoważnionego
IGNACY SZANKOWSKI
Cambará — Parana

Uwaga! Dla kupujących dojazd koleją z Cambará, lub Ourinhos aż na miejsce tam i z powrotem za darmo bez obowiązku kupna. Dla rodzin i ich bagażu do 200 kg, tych którzy już loty kupili, taki sam bilet darmowy.

„CRUZEIRO”

i

„SURPRESA”

Jedynie maki które powinny być używane przez wszystkich, którzy dbają o swe zdrowie

MŁYN W JOINVILLE (Caixa postal, 110)

AGENCI W KURYTRYBIE:

Lattes & C^{ia}

Caixa postal, 325

Telefon 7-2-2

PRAÇA ZACHARIAS, 5 — CURITYBA

Doniosłe wyleczenie

Słowa pewnej poważnej pani z Itajahy (Stan Santa Catharina)

„Niżej podpisana Marja Herbst, która użyła „Pomady Minancora” aptekarza Eduardo A. Gonçalves, uczyniła to z tak dobrym skutkiem, iż uczuła się wolną od cierpienia spowodowanego przez zeszarałą ranę. Wystarczyło jedno tylko pudełko.

Poleca zatem śmiało to niezrównane lekarstwo wszystkim, którzy podobnie cierpią.

Itajahy w maju 1915

MARJA HERBST

Casa de Saude

SÃO FRANCISCO

DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA

— CURITYBA, ULICA SÃO FRANCISCO, 25 —

DR. JORGE MEYER FILHO

Na sposób nowoczesny urządzona klinika. Wzorowa czystość i higiena. Uprzejma obsługa. — Ceny przystępne. Nowoczesny aparat Roentgena. — Światła ultra-fioletowe promienie słoneczne. — Złotoskopia i t. d.

Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach, stosowanie szklanego pneumothorax w cierpieniach płuc.

Godziny przyjęć: Od 10 do 11,30 i od 4 do 6 wiecz.

„A BRANDINA”

Wielka parowa fabryka cukierków pierwszorzędnych, pastylek gumowych pomadek i t. d.

Cukierki malinowe, kokosowe, miętowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. Oprócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Upraszam się Szanownych Rodaków o łaskawe przekazanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie. Każdy Polak powinien kupować tylko cukierki z polskiej fabryki

„A BRANDINA”

Specjalność fabryki:

Jaja cukrowe!

BRACIA SOBANIA

Rua Nunes Machado, 300-304

Curityba - Telefon, 1423 - Parana.

SKŁAD MEBLI

FIRMY

JAKÓB KOZIEŃ

Rua São Francisco, 322

Sprzedaje się meble: szafy,

krzesła, łóżka, kołyski, stoły, kres-

densy, szafy kuchenne, sofy, ka-

napki i t. p., powyżej wspomnia-

ne sprzęty wykonuje się na

zamówienie.

CENY BARDZO NISKIE.

O junackie boisko w Kurytybie

Po powrocie z Kurytyby, którą odwiedziłem po wielu latach stałego pobytu w lasach, przetwarzając wywiezione stamtąd wrażenia doszedłem do kilku wniosków, które chciałbym podać naszemu społeczeństwu w Paranie pod rozwagę. Chodzi mi tu głównie o „Junaka”, jego rozwój i stanowisko wśród klubów sportowych w południowej Brazylii.

O tem, że Junacy w Kurytybie dzierżą prym przed wszystkimi klubami w Paranie, wiemy wszyscy z prasy swojej i brazylijskiej. Natomiast nie wszyscy znają okoliczności, przy jakich Junacy ten prymat zdobyli, jak trudne pokonywały przeszkody, jakie barwy polskie mogły wyprzedzać meły wszystkie inne w Paranie.

Ogromnie przykre wywarł na mnie wrażenie widok męczących się naszych chłopców biegiem po brukach ulicznych Kurytyby po północy, z braku własnej bieżni. Od trzech lat ustawicznie zapracowują w ten sposób w każdej dziedzinie sportu na wawrzyny dla barw junackich i sławie imienia polskiego. Junacy w Kurytybie, jak sieroty tulają się po obcych boiskach salach dla ćwiczeń, wydając niejednokrotnie sumy na ich wynajmowanie.

Wiemy niestety, że zapoczątkowano od paru lat składki na zakup własnego boiska, lecz ostatnimi czasy już nawet dalszego ciągu tej listy nie widzimy. Widocznie suma dotąd zebrana musi być mało imponująca, skoro jej N. R. Junaka już nie ogłasza w pismach. Zainteresowanie się tą sprawą jednak istnieje, gdyż wspominał mi właśnie p. Radomski, że przy wznowieniu ogłaszania już zebranych kwot na boisko, gotów sam również przyczynić się datkiem.

Wszyscy w głębokim interjorze pragniemy gorąco rozwoju „Junaka”, doceniając jego znaczenie dla młodych pokoleń wychodzących i zapewne znajdując się sporo ofiarodawców, gdy chodzi o rzecz tak nieodzowną, jak własne boisko dla reprezentacji junackiej w stolicy.

Składając niniejszem na boisko junackie na ręce N. R. Junackiej kwotę dwustu milreisów, apeluję do moich znajomych i przyjaciół, do kupców polskich wogółności i wreszcie do przyjaciół Junaka w Brazylii, którzy oceniają doniosłość roli, jaką ta organizacja ma do spełnienia w naszym życiu — aby nie zwlekając wsparli szlachetne poczynania naszej dzielnej młodzieży. (Byłoby też pożądanym ze strony N. R. J. ogłoszenie, w którym banku na takie konto należy składać ofiary).

Jako kupiec zdaję sobie dokładnie z tego sprawę, że samemu, choćby najpiękniejszymi słowami nie dokonamy dzieła faktycznych i realnych, gdy one wymagają materialnych podstaw.

Uradowało mnie też wysoce za pobytu w Kurytybie przychylne ustosunkowanie się obecnego

Konsula D-ra Kulikowskiego do potrzeb Junaka, z czego ośmielałem się wnosić, że organizacja ta będzie miała P. Konsulowi niemało do zawdzięczenia. Stanowisko takie również w dużym stopniu przyczyni się do pogłębienia harmonijnej współpracy między Kolonią i Placówką.

Warto podkreślić, że Junak stał zawsze w szeregu najlojalniej do władz polskich ustosunkowanych organizacji wychodzących. Jak dalece zaś rozwój sportu i junackiej ideologii wpływa w interjorze na podniesienie poziomu moralnego naszej młodzieży, stwierdzano to na każdym kroku. Coraz mniej spotyka się dziś tej młodzieży po wendach przy kieliszku, a coraz większe

bywa skupienie przy towarzysztwach oświat. Ludzie, którzy zarzucają młodzieży junackiej wyłączną zabawę z piłką, nie widzą chyba, że ta ośmielająca piłka jest czynnikiem wychowawczym, a nie będąc sama w sobie celem, prowadzi naszą młodzież do wzniosłych celów. Zauważyłem i w Kurytybie, że działalność Junaka wszędzie widać podczas gdy praca innych związków bywa mniej widoczna. Podobnie u nas, nad Ivaí, w okresie epidemii Junak okazał ludności najsprawniejszą pomoc, tworząc czynne posterunki — i w miarę środków ratując wszystkich bez wyjątku. To wszystko najlepiej świadczy o żywotności Junaka i zdynamizuje tej organizacji coraz szerszą sympatię.

Terezyna, w sierpniu 1934
Jerzy Pogorzelski

Centralny Komitet Pomocy dla Powodźian w Polsce

Widąc, że wszyscy Rodacy w Brazylii stanęli do apelu, że serca nasze współczują z Rodakami w Polsce! — Jesteśmy narodem silnym, bo nas nie może rozłączyć z rodakami nawet ocean, rozlany na przesirniach dziesiątek tysięcy kilometrów. — Dusze nasze nie są zmaterjalizowane, bo pomimo stagnacji i kryzysu w Brazylii, ofiary zaczynają napływać ze wszystkich zakątków Interjoru, dotychczas listy ofiarodawców na rzecz dotkniętych klęską powodzi w Polsce.

Grozę niedoli i nieszczęścia powodźian w Polsce rozumiemy i odczuwamy nie tylko my — dorostli, lecz poświadczamy wyczuwając ją współdziała z nami nasza młodość szkolna, która składa swe drobne ofiary. Możemy być dumni, że należymy do narodu, którego nawet dzieci biorą czynny udział w pomocy ofiarom żywiołowego nieszczęścia swych rodaków zamorskich!...

Otrzymałem listę uczniów Kolegium Malletańskiego, którzy złożyli swe drobne ofiary na rzecz powodźian. Cześć tej młodzieży i jej Wychowańcom!

Listę tę ogłaszamy w pierwszym rzędzie, aby była ona przykładem dla innych szkół polskich.

Złożyli na Powodźian — Kolegium Malletańskiego:

Po 1\$000 złożyli: Julian Zawadzki, Mołkoś Józef, Szczepan Nizio, Witola Nowacka, Tadeusz Sobociński, Henryk Nowacki, Sylwester Solarewicz, Longin Janowski, Józef Samulak, Gizela Sobocińska, Piotr Grzeszczyszyn, Tadeusz Panek, Jan Wal, Karol Mryczko, Zofia Kolek, Irena Rólek Stanisław Karwowski, Jan Tyński, Józef Książkiewicz, Piotr Trojan, Leokadia Sobocińska, Klara Solarewicz, Julian Waś, Tadeusz Kłosowski, Edward Zelak, Jadwiga i Zbigniew Gryczyk Władysław

Grzeszczyszyn, Jan Chorobiński, Kazia Tychanowicz, Tadeusz Musiał, Lidia Rodacka, Stefanja Różańska, Józef Naczaj, Mieczysław Kozłowski, Władysław Musiał, Lela Paul, Zola Kozłowska, Paulina Nowacka, Jan Frey, Paweł Gnatowski, Bolesław Krawczyk, Aleksander Ziółek, razem 43\$000.

Po 500 rs. złożyli: Stanisław Józefowicz, Antoni Wolski, Sylwester Rodacki, Jan Majchrzak, Jan Matras, Marja Paula Edmund Doliński, Sławomira Andres, Józef i Helena Janeczko, Józia Różańska, Franciszek Newes, Tadeusz Głuszczyński, Antoni Matras, Arnold Sobociński, razem 7\$500.

Po 400 rs. złożyli: Leopold Kłosowski, Antoni i Leon Horobiński, Edward Sikora, Wikta Kłosowska, Kazimierz i Helena Baziwicz, Romeu Popija, razem 3\$2000.

Józef Nowak 700 rs. Radzia Obroślak 800 rs. Antoni Rodacki 900 rs. Józef Kwiatkowski 800 rs. Aristides Różański 1.500 rs. Mieczysław Tychowicz 2.000 rs. Helena Mazurek 600 rs. Wanda Jezierska 3.000 rs. Amalia Horn 1.100 rs., razem 11\$400.

Personel nauczycielski Kolegium Malletańskiego:

Stanisław Postek 1000.000 rs. J. Kruszcowski 27.900 rs., T. Rólek 20.000 rs. Franciszek Wilin 20.000 rs. M. Matiskei 5.000 rs. Aizira Silva 2.000 rs. ogółem na sumę 240\$000 milreisów.

W miarę zebranych pieniędzy, prosimy P. P. Prezesów, Towarzystwa i Profesorów o łaskawe nadysłanie list zbiorczych do dnia 1 października 1934 r. pod adresem: União Central dos Polonios no Brasil, na ręce skarbnika Centralnego Komitetu p. Tadeusza Kowalczyka, Curitiba. Caixa Postal 412.

Przewodniczący:
Ks. Stanisław Trzebiatowski
Sekretarz: Roman Bieleński

Komitet Pomocy Ofiarom Powodzi w Polsce

NA POWODZIAN W POLSCE ZŁOŻYLI:

Z poprzednich list 2.165\$700

Z listy „SARMACJI”:

Józef Dworzecki.....	50\$000
Dr. Jan Grabski.....	20\$000
Wojciech Twardowski.....	50\$000
Marja Owiana.....	5\$000
C. E. Schulz.....	5\$000
Jan Majchrowicz.....	10\$000
A. Gunzberg.....	1\$000
S. V.....	1\$000
Tajdel.....	\$500
Edwin Walewski.....	5\$000
.....	147\$5000

Z listy p. Porata:

Józef Kłos.....	5\$000
Jan Belczak.....	5\$000
Adam Sobolewski.....	1\$000
Józef Czachorowski.....	1\$000
.....	12\$000

W Redakcji „Ludu”:

Kazimierz Koralewski.....	5\$000
N. N.....	5\$000
Marja Szulc.....	5\$000
Kazimierz Grube.....	5\$000
Władysław Ryszard.....	2\$000
Zofia Jacewicz.....	\$500
.....	22\$500

W Redakcji „Ludu”:

Ferdynand Andrzejewski.....	20\$000
Józef Kudławiec.....	10\$000
Wojciech Kulawicz.....	1\$000
Jan Kaczmarski.....	2\$000
.....	42\$000

Zebrali p. Tyminski (Związek Polski) w Kurytybie:

Jan Rozean.....	5\$000
Jan Furmaniak.....	5\$000
Antoni Odakowski.....	5\$000
Adam Trojan.....	5\$000
Jan Nalewanczuk.....	1\$000
Stanisław Niczejko.....	2\$000
Józef Chudy.....	1\$000
Stanisław Urban.....	1\$000
Szczotruk.....	2\$000
Wincenty Litwin.....	1\$000
Jan Tulik.....	2\$000
Michał Klempson.....	2\$000
Andre.....	1\$000
Antoni Stanczyk.....	5\$000
Stanisław Turek.....	2\$000
Bolesław Benedakt.....	1\$000
Józef Barylski.....	1\$000
Mikstaj Szapak.....	1\$000
Spirydion Hordiczuk.....	\$800
Piotr Flenik.....	1\$000
Jan Kowal.....	3\$000
.....	47\$000

Zebrano w Tomas Coelho:

Ks. Bolesław Bajer.....	30\$000
Ks. Franciszek Wierzb.....	10\$000
Siostry Miłosierdzia.....	10\$000
Składka w kościele św. Michała.....	88\$400
Składka w kościele Matki Boskiej.....	36\$000
Marja Carus.....	10\$000
Jakob Garus.....	5\$000
Marja Sarnecka.....	2\$000
Jan Kociak.....	10\$000
Franciszek Wójcik.....	10\$000
Franciszek Spicner.....	5\$000
Piotr Fila.....	5\$000
Andrzej Mazur.....	5\$000
Leon Bocof.....	5\$000
Władysław Gembrowski.....	2\$000
Franciszek Petruj.....	2\$000
Antoni Petruj.....	2\$000
Agnieszka Łukaszczuk.....	2\$000
Od różnych osób.....	60\$000
.....	302\$000

Zebrano w Arankarji:

Składka w kościele parafialnym.....	82\$500
Antoni Hatas.....	2\$000
Agata Brongel.....	10\$000
Wojciech Markowicz.....	10\$000
N. N.....	100\$000
.....	204\$500

Zebrano w Orleansie (poraz drugi)

Altoni Drula.....	1\$000
Franciszek Biernacki.....	5\$000
Monika Gierszewska.....	2\$000
Józefa Kamińska.....	3\$000
Jan Kamiński.....	2\$000
Stanisław Woźniak.....	2\$000
Teofil Czarnecki.....	2\$000
Jan Malinowski.....	3\$000
Jan Ealarz.....	10\$000
.....	30\$000
RAZEM.....	2.974\$000

KOMITET POMOCY OFIAROM POWODZI W POLSCE.

ARGENTYNA

Ambasada sowiecka w Brazylii?

Dzienniki argentyńskie zamieszczają sensacyjną wiadomość, jakoby między rządami sowieckim i brazylijskim toczyły się energiczne rokowania o uznanie rządu Sowietów przez Brazylię. Pisma dodają, iż debaty w tej sprawie, prowadzone ze strony Brazylii przez ministra Spraw Zewn. napotykały na poważne trudności, które wszakże według wszelkiego prawdopodobieństwa zostaną usunięte dzięki silnemu poparciu kapitana João Alberta i dra Mauricia de Medeiros.

Po pomyślnym ukończeniu rokowań, rząd rosyjski postanowił zamianować swego ambasadora w Rio, którym, jak „krząją” pogłoski, ma być brazylijanin Luiz Carlos Prestes.

Dziennik „Geneve” o stanie gospodarczym Brazylii. W popularnym dzienniku „Geneve” ukazał się artykuł omawiający stan gospodarczy Brazylii, w którym zaznacza widoczne polepszenie się finansowe Republiki dzięki umiejętnej gospodarce obecnego prezydenta p. Vargasa. Dalej dziennik podaje, że Kanclerz Brazylii José Carlos de Macedo Soares jest zwolennikiem powrotu Brazylii do Ligi Narodów. Omawiając dalej sprawy polityki gospodarczej, dziennik „Geneve” zaznacza: „Polepszenie ekonomiczne Brazylii jest rzeczą wielką, jest ciosem przeciw ogólnemu kryzysowi światowemu. Brazylija państwem młode, daje piękny przykład starym państwom europejskim, które rządzą się jedynie egoizmem.”

Now ustawa o utrzymaniu obywatelstwa Argentyny

Przewodniczący Trybunału federalnego, dr. Sarmiento, opublikował odpowiedni wyciąg z nowej ustawy, według której można otrzymać obywatelstwo Argentyny.

Stosownie do tej publikacji obywatelstwo Argentyny otrzymać mogą wszyscy emigranci po czasie pobytu dwóch lat w Argentynie (Dok. na nast. str.)

Kwestje sporne, gruntów, hipoteki, pomiary, podziały, inwentarze, anulowanie małżeństw

BIURO ADWOKATA

Dr. Milton Vianna

Av. João Pessoa

Sala 105. KURYTYBA.

NASIONA TUZIN 2\$000
KARTY UŻYWANE 3\$500 4\$500
KARTY DO GRY NOWE 5\$500 6\$500
TUTKI 100 SZTUK 100 rs.

FLORECKI

Praca Tiradentes 305
Dawniej Telegraf.

Hurt. Detal.

LEKARZE

DR. DANTE ROMANÓ

Z praktyką w szpitalach berlińskich Eks-internista Szpitala Ewangelickiego i Santa Casa de Misericordia w Rio de Janeiro. Profesor sekcji operacyjnej na Fakultecie Medycyny. Leczy syfilis, choroby dróg moczowych i kobiece. Promienie ultra-fioletowe, operacje wyrostka robaczkowego, przepukliny, hemoroidów, wrzodów i nowotworów, chirurgię pochwowy rozrodczej, jajników, przewodów, pęcherza, nerek, żołądka, płuca, gruczołów, wątroby, i t. d.

Konsultorium: Praça Tiradentes Nr. 554 (nad apteką Minerva). Rezydencja: Praça Senador Corêa, 4.

Choroby serca, płuc, żołądka, wewnętrzności, wątroby, nerek, umysłowe, suchoty (u dorosłych i dzieci)

Operacje, porody, choroby kobiece i weneryczne

Dr. Rocha Loures

Z praktyką w najpoważniejszych szpitalach w Rio de Janeiro Konsultorium i rezydencja: Praça Tiradentes - FARMACIA STELLFELD Porady od 10-tej do 11-tej i od 3,30 do 5,30 popoł. — telefon 9-3.

Dr. BRASIL VIANNA

LEKARZ CHIRURG Z praktyką w najpoważniejszych szpitalach Paryża i Buenos Aires. Porody, choroby kobiece, drogi moczowo-płciowe.

KLINIKA OGÓLNA.

Porady: Praça Tiradentes, 898 (nad Apteką Tiradentes) od 10-12 i od 15-17.

Rezydencja: ul. Dr. Muricy 285. TELEFON 659.

Choroby kobiece

Leczenie metodą nowoczesną za pomocą zastrzyków w macicę.

DR. ARMANDO PETRELLI

Dyrektor kliniki Fakultetu Medycznego Porady nad Apteką Tiradentes. Telefon 1084 Rezyd: ul 15 de Novembro 1552 Telefon 1465

DR. M. ISAACSON

Profesor Fakultetu Medycznego na Uniwersytecie Parańskim

Operacje i pomoc przy porodach. — Choroby kobiece. — Gruźlica. — Djatermja. Promienie ultra-fioletowe. Konsultorium: rua 15 de Novembro 257 2-gie piętro. Tel. 1163. Rezydencja: Av. João Gualberto 221. Tel. 2-8-3.

Dom Zdrowia

SANATORJUM CHIRURGICZNE SZWAJCARSKIE — Rua 15 de Novembro, róg ulicy Dr. Ubaldino do Amaral — telefon 4-3-3

DR. G. LEUENBERGER

mający długoletnią praktykę w szpitalach europejskich. LEKARZ SPECJALISTA w zakresie Wysokiej Chirurgii, w chorobach kobiecych, przewodów moczowych. Porady od 10-tej do 12-tej i od 2-5, z wyjątkiem niedziel i sobót po poł. Promienie X. promienie ultra-fioletowe, Djatermja chirurgiczna i ogólna.

Choroby skóry - Syfilis

Dr. Aureliano M. Moura

KONSULTORIUM: Rua 15 de Novembro, 64

Od 3-jej do 5-jej.

REZYDENCJA: Rua 13 de Maio, 846.

Dr. Carlos Heller

z praktyką w szpitalach europejskich Klinika ogólna Medycyna-Chirurgiczna.

Specjalność: Syfilis, choroby skóry i włosów. Leczenie starych zaniedbanych ran bez operacji. Djatermja i promienie ultra-fioletowe. Porady: Praça Tiradentes w APTECE BRASIL od 10-12 i od 4-6. Mieszkanie prywatne: Rua Comendador Araújo 970. — Telefon 4-2-4.

Dr. Józef Czaki

Choroby kobiet i klinika ogólna Przyjmuje w czwartek od 1-3 piątek od 9-11 i od 1-3 Apteka Stelfeld ul. Com. Araújo.

DR. CARLOS MOREIRA

Profesor fakultetu medycznego. Specjalista chorób oczu, uszu, nosa, gardła. Konsultorium: Avenida João Pessoa, 68. Nad apteką Avenida od 10-11 i od 3-5 popoł.

Rezydencja: — ulica Visconde de Nacar, 860. — Telefon 8-8-8.

SPECJALISTA W CHOROBAH DZIECIĘCYCH

Dr. Homero Braga

LEKARZ W SZPITALU DLA DZIECI

Porady od 4 do 6 NAD APTEKĄ MINERVA Telefon rezydencji: 1-0-9-2

DENTYŚCI

KLINIKA DENTYSTYCZNA

Jacka Dromiewicza

Wprawia zęby satyczne z podniebieniem i bez, w złocie i kauczuku. Plombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu. Roboty pierwszorzędne. Ceny przystępne.

RUA MONSENHOR CELSO 148 (1-pięt.) (Daw. 1-o de Março)

CURITYBA

AFFONSO P. ETZEL

Chirurg dentysta. Wykonuje wszelkie prace dentystryczne z gwarancją. Rua Marechal Floriano Peixoto 658 1-sze piętro od 9-11 i od 2-6 pop.

MARJA KRYŃSKA

Lekarz-dentysta

godziny przyjęć od 1-jej do 6-jej pop. 137 MARECHAL DEODORO KURYTYBA-TELEFON 1-2-5-5

Komitet Pomocy Ofiarom Powodzi w Polsce przesłał pierwszą pomoc powodźianom w Polsce

Komitet Pomocy Ofiarom Powodzi w Polsce podaje Szan. Ofiarodawcom do wiadomości, że w ub. wtorek, dnia 21-go b. m., za pośrednictwem Banku Francusko-Włoskiego w Kurytybie przesłał do P. K. O. na adres Ogólnopolskiego Komitetu Pomocy Ofiarom Powodzi w Warszawie kwotę 3.040\$000 (t. j. po zamianie na złote 1.000 (tysiąc złotych). Równocześnie Komitet wystął do Zarządu Ogólnopolskiego Komitetu Pomocy Ofiarom Powodzi w Warszawie pismo, w którym donosi o powstaniu w Kurytybie Komitetu Pomocy Ofiarom Powodzi i zawiadamia o przesłaniu na rzecz powodźian kwoty 3.040\$000, jako pierwszej raty składek, które wpłynęły na ręce Komitetu z terenu Brazylii, oraz przesłano listę, zawierającą szczegółowy wykaz ofiarodawców.

Kurytyba, dnia 22 sierpnia 1934.
KOMITET POMOCY OFIAROM POWODZI W POLSCE.
(WINCENTY FLENIK (JÓZEF PAPUGNÉE (FRANCISZEK LACHOWSKI
Sekretarz Skarbnik Prezes)

Woda na przedmieściach Rzeszowa

FABRYKA OBUWIA

A T A B

MIGUEL S. ATAB

Travessa Oliveira Bello, Nr. 17 — CURITYBA PARANA Posiada zawsze na składzie ogromny wybór obuwia męskiego, damskiego i dziecięcego po cenach konkurencyjnych. Przjdźcie i przekonajcie się!

Wielki wybór nowych kapeluszy.

CENY OGŁOSZEN

Za jeden centymetr na stronach 8 i 9
Na 5, 6, 7 stronie za centymetr jednolamowy
Na drugiej stronie " " " "
Na 10 stronie " " " "
Ca pierwszej stronie " " " "
Na 3-cia i 10-a strona za jeden raz

1\$000
2\$000
3\$000
4\$000
5\$000
300\$000

Należności za ogłoszenia opłaca się z góry.

GAZETA POLSKA
W BRAZYLII

CENY OGŁOSZEN:

Drobne ogłoszenia 100 rejsów za wyraz. Matrymonjalne 200 rejsów za każdy wyraz. Dla poszukujących pracy—bezpłatnie. Zniżka dla ogłaszających więcej niż jeden raz: od 2—5 razy 10 proc.; od 6—15 razy 15 proc.; od 16—25 razy 20 proc.; od 26—40 razy 25 proc.; od 41—52 razy 30 procent. Ogłoszenia Towarzystw polskich i nekrologi 50 procent taniej.

ARGENTYNA

tynie, wykazując się odpowiednim świadectwem moralności, wydanym przez władzę policyjną oraz przy dostatecznym umotywowaniu potrzeby przyjęcia obywatelstwa Argentyny.

W tym celu należy zgłosić odpowiednie podanie z dotychczas potrzebnymi zaświadczeniami tylko do Trybunału federalnego, któremu na mocy konstytucji przysługuje wyłączne prawo nadawania obywatelstwa Argentyny.

Zdobytę w inny sposób obywatelstwo Argentyny wspomniany Trybunał unieważnia przy pierwszej nadarzającej się sposobności, obarczając danego nielegalnego obywatela ponoszeniem konsekwencji za niekonstytucyjne postaranie się o obywatelstwo.

Pozatem obywatelstwo Argentyny mogą otrzymać bez różnicy, na czas pobytu w kraju, wszyscy profesorowie, inżynierowie, księża, przemysłowcy, handlowcy i t.d., jeśli wykazą się kontaktem na urzędy państwowe lub też pozostając na urzędzie prywatnym, którego działalność należy do łącznej pracy z urzędami państwowymi.

Obywatelstwo Argentyny nadane petentowi, przekreśla obywatelstwo poprzedniego kraju. Osoby, którym wyciano nielegalnie zdobytą obywatelstwo Argentyny, pozbawieni są prawa starań o zdobycie obywatelstwa drogą legalną.

— Parlament przyznał 200 tys. pezoów na budowę pomnika Bolívara w B. Aires, słynnego bohatera i oświeciciela Ameryki Południowej z pod panowania hiszpańskiego na początku 19 wieku. Bolívar zmarł w r. 1830.

— Senat argentyński na najbliższej kadencji ma zatwierdzić projekt, przyznający prawo głosowania niewiastom.

— Były prezydent Argentyny, Alvear, bawiący obecnie we Francji, wysłał telegram do B. Aires, donosząc, że 21 września opuszcza Paryż i wraca do Argentyny.

— Sfery polityczne są zaciekaśnie stanowiskiem politycznym, jakoteż i kierunkiem, jaki sobie odbierze b. prezydent wobec niezgody, panującej w jego partii radykalnej.

— Ogromne przygotowania na Kongres Eucharystyczny koncentrują się teraz w pracach samej stolicy B. Aires.

— Na czele delegacji polskiej stać będzie osobiście ks. kardynał August Hlond, Prymas Polski. Poza tym Prymasem w delegacji wezmą udział: arcybiskup krakowski ks. Sapieha i biskup częstochowski, Kubina.

— W dzielnicy Palermo przygotowane miejsca i trybuny na 100 tys. osób. Wszystkie państwa całej Am. Południowej, będą oficjalnie reprezentowane na Kongresie. Pierwszym mówcą będzie arcybiskup peruwiański z Limy.

Ważne dla Kolonii Polskiej
w S. Paulo

Niniejszem podaje się do ogólnej wiadomości, że lekcje języka polskiego w szkole polskiej w São Paulo rozpoczęły się, jak dawniej w domu Towarzystwa Polskiego, Rua Tibiriça 12. Lekcje odbywają się codziennie od godziny 4-ej do godziny 6-tej wieczór. A więc pora dogodna nawet dla dzieci uczęszczających do szkół publicznych, które po szkole portugalskiej, mogą uczyć się także języka polskiego.

Dalsze więc zapisy do szkoły

polskiej trwają w godzinach szkolnych.

Rodzice dbali o dobro swych dzieci, dbać będą, by takowe wzbogacić o jeden więcej język, tak potrzebny w życiu tymbar-dziej o język Ojców. W Ameryce Północnej rdzenni amerykańanie uczą się języka polskiego. Oho-jętność niektórych rodziców jest grzechem niedodarcia, że mają-jąc sposobność ku temu, prawie bez kosztów z ich strony, zanie-dbują świętych obowiązków względem potomstwa swego.

Każdy więc kto czuje się być Polakiem, kto ma na oku dobro własnych swych dzieci, powinien zaraz to uczynić — zaprowadzić dzieci swe do szkoły polskiej.

Zarząd Obyw. Rady Szkolnej

Depesza kondolencyjna
Rady Organizacyjnej,
wysłana do Centralnego Zw.
Polaków w Brazylii

Spowodu zgonu s. p. dr. Szymona Kossobudzkiego, niestrudzonego działacza społecznego na emigracji, profesora uniwersytetu w Kurytybie, kawalera orderu „Polonia Restituta” i Krzyża Legjonów, członka honorowego Centralnego Związku Polaków w Brazylii — Rada Organizacyjna Polaków z Zagranicy wysłała na ręce Centralnego Związku Polaków w Brazylii kondolencyjną depeszę następującej treści:

Podzielając żalobę W. Panów, ślemy wyrazy serdecznego współ-czucia Polonii i Rodzinie spowodu zgonu zasłużonego działacza i pioniera polskości, s. p. Szymona Kossobudzkiego.

Rada Organizacyjna
Władysław Raczkiewicz
Juliusz Szymański

Nagroda

Pedakcja „Gazety Polskiej” wypłaci 50\$000 temu, kto jej doniesie, u kogo znajduje się III tom PEWNEGO dzieła, który redakcja przed kilkoma miesiącami wypożyczyła.

Administracja.

Znikają w krótkim czasie wszelkie objawy reumatyzmu neuralgii i t.p. po użyciu lekarstwa:

ZIG.

Spróbujcie
a przekonacie się

DO CZYTELNIKÓW I PRENUMERATORÓW

Wszelkie listy i przesyłki pieniężne prosimy adresować w ten sposób:

GAZETA POLSKA
Caixa postal „B”
CURITYBA — Paraná.

Taki adres jest najpewniejszy i dla Wydawnictwa najwygodniejszy, gdy tymczasem przy adresowaniu imiennem na wydawcę lub redaktora, mogą zająć w doręczeniu listów, względnie przekazów pieniężnych, niepotrzebne zwłoki.

WYDAWNICTWO „GAZETY POLSKIEJ”.

Wiadomości Telegraficzne

(Dok. ze str. 1-ej)

stanu Rio Grande do Sul Dr. Borges de Medeiros. Przy pożegnaniu, w którym wzięli udział przewodnicy polityczni tegoż Stanu oświadczył, że serdecznie dziękuje Pernambuco, które gościło go przez 20 miesięcy i że stan przoduje tak w życiu duchowym jak i gospodarczym.

RIO

Kursują tutaj wiadomości, że postępową partją zamierza wystawić kandydaturę na prezydenta stanu obecnego interwenta Benedicto Talladresa. W tym też celu szuka porozumienia z partją republikańską, której przewodniczy Artur Bernardes. Porozumienie to miało nastąpić w miejscu rodzinnym A. Bernardesa Viçosa.

Deputowany partji robot-niczey w Rio, Pennaforte, zastrzelony przez nie-właśc

Niesłychane wrażenie zrobiło zabicie deputowanego partji robotniczej w Rio de Janeiro przez żonę pewnego bardzo poważnego kupca, Leonel Augusto de Azevedo, będącego dyrektorem centrali politycznej w Rio. Od dłuższego czasu Leonel utrzymywał z Pennafortem serdeczne stosunki i przy okazji uroczystości w centrali politycznej Leonel zabrał swą żonę i przedstawił ją deputowanemu Pennafortowi, który od tego czasu powziął ogromny pociąg miłosny do żony kupca, Leonela de Azevedo. Ponieważ po szczęśliwie odbytej operacji był zmuszony często odwiedzać doktora, deputowany odwiedzał żonę, którą choć zajęta w zastępstwie męża sprzedawała w sklepie, chciał namówić do niewierności.

Żona, Odete Lopes de Azevedo, naturalnie wierna, odmówiła stanowczo każdy raz. Deputowany nie dał za przegrana i pewnego dnia, w poniedziałek rano o 10-ej, śmiało wstąpił do sklepu i z rewolwerem w ręku pod groźbą śmierci żądał jej podda-

nia się, dając strzał w powietrze. Pani Odete broniła się, zwołała policję, która jednak nie mając prawa nie mogła aresztować deputowanego. Po południu po raz drugi Pennaforte udał się do sklepu z tym samym zamiarem, co było pani Odete za wiele. Poszła ona do pokoju i uzbrojona w rewolwer wyszła deputowanemu naprzeciw i dała wszystkie strzały na niego, który natychmiast padł trupem. Odete sama wstąpiła na policję i oświadczyła, że uczyniła to w obronie swego honoru i swego życia.

Bank do Brasil kupuje każdy gram złota za 16\$700.

Hydroplan „Brazilian Clyper” przybył już z powrotem z B. Aires do Belem i pojedzie dalej do Ameryki Północnej.

JAPONJA

TOKJO. — Ambasador rosyjski wręczył japońskiemu rządowi protest przeciw aresztowaniu 77 urzędników rosyjskich kolei wschodniej. Rząd japoński odpowiedział, że sprawa ta nie należy do kompetencji rządu japońskiego, lecz do państwa Mandżukuo.

ARGENTYNA

Ogromny pożar wybuchł w mieście Campana, wskutek eksplozji dwóch zbiorników naftowych, zawierających 10 milionów litrów nafty. Ostatnie wiadomości mówią, że większa część miasta stoi w płomieniach.

KOMITET POMOCY

Ofiarom Powodzi w Polsce

Zainicjowana podczas Akademii z okazji „Rocznicy Sierpniowych” w Towarzystwie Polskim „Odrodzenie” w Ponta Grossie doraźna zbiórka na Powodź w Polsce dała łącznie 35\$300 (trzydzieści pięć milrejsów i trzysta rejsów). Z tego większe kwoty wpłacili:

Ob. Józef Kudliński 10\$000
„ Józef Las 10\$000
„ Henryk Małanow-ki 5\$000
„ Stanisław Aleński 5\$000
Reszta — drobniejsze datki 5\$300
Razem 35\$300
Sume powyższą przy niniejszym przesyłam.

Z poważaniem

Józef Las

kierujący zbiórką

Złożyli ofiary w naszej redakcji:

Albin Słusarski	10\$000
Jan Sowiński	10\$000
Wawrzyniec Miłek	2\$000
Jan Haluch Sobr.	10\$000

Prosimy naszych agentów i naszych czytelników korzystać z przesyłki prenumeraty i razem przysłać jaką ofiarę na Powodź.

Redakcja.

DO CZYTELNIKÓW „GAZETY POLSKIEJ”
W ARGENTYNIE

Czytelników i Prenumeratorów naszego pisma w Argentynie i Paragwaju zawiadamiamy, że „Gazeta Polska” otwiera, dla ich wygody, umyślny rachunek bieżący w Banku Polskim P. K. O. w Buenos Aires.

Na rachunek ten prosimy wpłacać należności za prenumeratę, kalendarze i t. d.

Prenumerata roczna za „Gazetę” wynosi 6 pezoów.

W jaki sposób należy dokonać wpłaty?

Kto mieszka w Buenos Aires i okolicy, zechce wpłacić pieniądze osobiście w P. K. O. na rachunek „Gazety Polskiej”.

Mieszkający na prowincji prześlą odnośną kwotę do P. K. O. pocztą, zawiadamiając równocześnie bank, że to na rachunek „Gazety Polskiej”.

Adres: Banco Polaco P. K. O., Buenos Aires, av. L. N. Alem 484.

ADMINISTRACJA.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Parana

Złamał przysięgę i stracił życie

Z P. Grossy donoszą, że jakiś człowiek przysięgł, że nigdy więcej nie pójdzie na polowanie, przedzie chciałby powrócić umarły. W ostatnią niedzielę nie dotrzymał przysięgi i w towarzystwie 11 przyjaciół pojechał samochodem towarowym na polowanie. W pewnym miejscu samochód się przewrócił i ów niemierny swęj przysięgi złamał kark i zabity odwieziony został do domu do P. Grossy. Z drugich żaden nie odniósł najmniejszego uszkodzenia.

MINAS

Wielka eksplozja

Dnia 28 zdarzyła się w Bello Horizonte ogromna eksplozja dynamitu wojska federalnego.

Była 9 godz. wieczorem, gdy interwenter ofiarował bankiet swoim przyjaciołom.

Szkoda wskutek eksplozji jest ogromną. Bliższych wiadomości nie ma jeszcze.

Wielka partja opozycji,
t. zw. Rewizjonistów

Dotychczas partja opozycyjna w Rio Grande do Sul zwala się „Frente Unica” (Front zjednoczony), do której mają się teraz przyłączyć wszyscy politycy, którzy nie zgadzają się z polityką Getulio Vargasa i mają stworzyć nową partję, pod nazwą „Revisionista”. Z Minas Geraes mają przyłączyć się: Artur Bernardes, Mello Franco, Afonso Penna, Mello Vianna, Virgilio de Mello Franco i inni.

Z S. Paulo: Altino Arantes, Julio Prestes, Pedro Toledo, Antonio Prado, Rodrigues Alves itd.

A z Rio Grande do Sul: Borges de Medeiros, Joao Neves, Baptista Luzardo, Raul Pilla, Mauricio Cardoso, Gaasal, Pedro Osorio, Saldanha itd.

Z Bahii: Mangabeiras Seabra, Epitacio Pessoa, A. Bergamini, Lauro Sodre, Coimbra i t. d.

Poszukiwanie

Ignacy Mietkowski poszukuje Rozalgę, Feliksa i Romana Osinski, ostatnio zamieszkałych w Piraju. (S. Paulo). Ktoś znał adres wyżej poszukiwanych, proszony jest o podanie go Związkowi Zawodowemu Rolników Polskich w Brazylii (Curitiba. rua Carlos de Carvalho, 603.)

Zapytajcie o NOWĄ LISTĘ
CEN i prospekty słynnej
FOSY OMS
Rua Emano Pereira n. 163
Telefon 3.

Pasty do zębów — Lalka, Koly-nos, Mental, Odol, Ross.
Cygarniczki od 400 rs.
Fajki od 1\$000 — do 26\$000

CHARUTARIA LIBERTY

Praca Tiradentes 305
Dawniej Telegraf

HURT DETAL

Chcecie znaleźć zajęcie ?

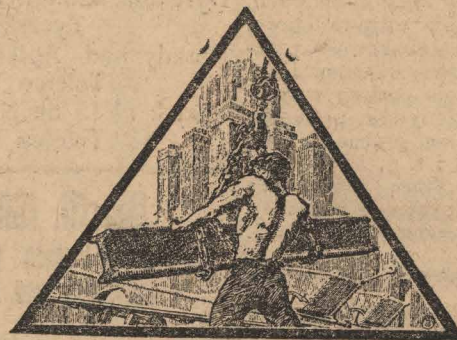
Agencja pośrednictwa pracy umieszcza w odpowiednich domach: kucharki, służące, pokojówki damy do towarzystwa i t. d.

Zwróćcie się do nas dzisiaj — nie okejajcie jutra.

Travessa Marumbi 124 — Telefon 1-5-5-4

Czy chcesz stać się posiadaczem własnego domu?

EMPRESA CONSTRUCTORA
„UNIVERSAL” LTDA.

uwolni cię od płacenia komornego.
Za pomocą systemu minimalnych miesięcznych spłat z prawem do brania udziału w losowaniu, które odbywa się co miesiąc — możesz stać się bez żadnego wysiłku posiadaczem poważnego kapitału.
Po bliższe informacje prosimy zwracać się:

Empresa Constructora
Universal Ltda

ul. 15 DE NOVIEMBRO, 384 tel. 366
KURYTYBA

Odwiedź nas bez zwłoki czasu!

UWAGA: Poszukujemy zdolnych agentów i agentek zarówno w Kurytybie jak i w Interjorze. DOŚKONAŁE WARUNKI PRACY.
Korespondencje załatwia się w języku polskim.